



एसिसी यू-१६ इस्ट जोन कप

नेपाल च्याम्पियन



काठमाडौं (प्रस)- शीर्षक्रमका ब्याटर नरेन भट्टको उत्कृष्ट शतकको सहयोगमा नेपालले मलेसियामा जारी एसिसी यू-१६ इस्ट जोन कपको फाइनल खेलमा घरेलु टोलीलाई फराकिलो अन्तरले पराजित गरेर उपाधि जितेको छ।

नेपालका लागि नरेन भट्टले ८९ बलमा १० चौका र दुई छक्काको सहयोगमा अविजित ११२ रनको शतकीय इनिङ्स खेले।

मलेसियाको वायोमास ओभल क्रिकेट मैदानमा भएको खेलमा नेपालले २२१ रनको सानदार जित दर्ता गर्दै लगातार तेस्रोपटक उपाधि हात पारेको हो।

नेपालले दिएको २५३ रनको लक्ष्य पछ्याएको मलेसिया १४४ ओभरमा ३१ रन बनाउँदै अलआउट भयो। मलेसियाका लागि मुहम्मद अक्रमले १२ बलमा एक छक्काको सहयोगमा १० रन बनाउनुबाहेक अन्य ब्याटरले दोहोरो अंकमासमेत रन बनाउन सकेनन्।

नेपालका लागि कप्तान अभिषेक तिवारीले छ ओभरमा सात रन खर्चिएर पाँच विकेट लिए। सन्तोष यादवले तीन तथा अशोक धामी र सन्तोष गैरेले समान एक/एक विकेट लिए। त्यसअघि टस जितेर पहिले ब्याटिङ गरेको नेपालले निर्धारित ३५ ओभरमा आठ विकेट गुमाएर

२५२ रन बनाएको थियो।

नेपालका लागि नरेन भट्टले ८९ बलमा १० चौका र दुई छक्काको सहयोगमा अविजित ११२ रनको शतकीय इनिङ्स खेले। नरेनले ८२ बलमा शतक प्रहार गरेका थिए। पहिलो विकेटका लागि ओपनरद्वय निरज यादव र सुयशु कोइरालाले ४४ बलमा ४१ रनको साझेदारीका साथ राम्रो सुरुआत दिलाएका थिए। यादवले ४९ बलमा छ चौकाको सहयोगमा ४७ रन बनाए। कोइरालाले २३ बलमा १८ रन बनाए।

दोस्रो विकेटका लागि नरेन र निरजले ५५ बलमा ५५ रनको महत्वपूर्ण साझेदारी गरे। तेस्रो र चौथो विकेटका लागि उल्लेखनीय साझेदारी हुन सकेन। पाँचौं विकेटका लागि सन्तोष यादव र नरेनले ७६ बलमा १०३ रनको शतकीय साझेदारी गर्दै टोलीलाई बलियो योगफलसम्म पुऱ्याए।

सन्तोषले २९ बलमा दुई चौकाको सहयोगमा २६ रनको योगदान गरे। अशोक धामीले सात बलमा एक छक्का सहित १२ रन बनाए। मलेसियाका लागि मुहम्मद अक्रमले तीन तथा अरेन अकील र मुहम्मद फदुलले समान एक/एक विकेट लिए।

नेपाल लगातार तेस्रो संस्करणमा च्याम्पियन भएको हो। यसअघि नेपालले २०१७ र २०१९ मा यू-१६ को उपाधि जितेको थियो। यसअघिको संस्करण भने यू-१६ रिजनको नामले भएको थियो। यस संस्करणमा नेपाल अपराजित रूपमा च्याम्पियन भएको हो।

ललिता निवास प्रकरणमा तानिए समरजंगका पूर्वप्रमुख



- समरजंग कम्पनी मातहतको जग्गा पशुपति टिकिन्छा गुठीको नाममा पार्न सहयोग पुऱ्याउने कम्पनीका पूर्वप्रमुख रमेशकुमार पोखरेल पक्राउ
- सिआइबीको अनुसन्धान दायरामा कम्पनीकै अन्य तीन पूर्वप्रमुख

जेबी योञ्जन

काठमाडौं- ललिता निवासको सरकारी जग्गा व्यक्तिको नाममा पारेर हडप्ने कार्यमा गृह मन्त्रालयअन्तर्गतको समरजंग कम्पनीका कर्मचारीहरूको संलग्नता खुलेको छ। उनीहरूले नै सरकारी जग्गा व्यक्तिको नाममा जानेगरी मार्गप्रशस्त गरेको अनुसन्धानमा संलग्न नेपाल प्रहरीको केन्द्रीय अनुसन्धान ब्युरो (सिआइबी)को निष्कर्ष छ।

सिआइबीले संलग्न देखिएकामध्येका एक जना तत्कालीन प्रमुख रमेशकुमार

पोखरेललाई मंगलबार पक्राउ गरेको छ। कम्पनीका प्रमुख २०६९ सालमा छुट्टा उनले ललिता निवाससहित पने जग्गाको कम्पनीसँग अभिलेख नभएको विवरण गुठी संस्थानलाई दिएको पाइएको सिआइबीको निर्देशक किरण बज्राचार्यले बताइन्। पोखरेलले दिएको सोही जवाफपछि भूमिाफियाहरूलाई जग्गा हडप्न सहज भएको अनुसन्धानपछि देखिएको पनि बज्राचार्यको भनाइ छ।

गुठी संस्थानले ललिता निवासको सरकारी जग्गाको अभिलेख मागेको रहेछ। तर, उहाँ (रमेशकुमार)ले अभिलेख

नभएको जवाफ पठाएको सबुत फेला पर्यो। त्यसै आधारमा जग्गा हडप्ने आधार सिर्जना भएको देखिन्छ, प्रभावसँग बज्राचार्यले भनिन्।

उनका अनुसार पोखरेलले गिरोहबाट आर्थिक लाभ लिएकोसमेत देखिएको छ। पोखरेल पक्राउ परेसँगै यो प्रकरणमा अन्य तीन जना तत्कालीन प्रमुखमाथि पनि सिआइबीको अनुसन्धान केन्द्रित भएको छ। कम्पनीका पूर्वप्रमुखहरू अर्जुन भण्डारी, चिरञ्जीवी अधिकारी र लोकहरि धिमिरेको भूमिका शंकास्पद देखिएको सिआइबीले जनाएको (बाँकी पृष्ठ २ मा)

संगठित अपराधमा अनुसन्धान

काठमाडौं (प्रस)- सरकारी कागजातको लिखत कीर्त गरेर ललिता निवासको १३४ रोपनी हडपेको आरोपमा पक्राउ परेकाहरूविरुद्ध सिआइबीले संगठित अपराधमा अनुसन्धान थालेको छ। हालसम्म पक्राउ परेका नौ जनाविरुद्ध काठमाडौं जिल्ला अदालतबाट सात दिनको म्याद थप गराई उक्त कसुरमा सिआइबीले अनुसन्धान थालेको हो।

अदालतले भाटभटेनी सुपरमार्केटका सञ्चालक मीनबहादुर गुरुङ, पूर्वनिर्वाचन आयुक्त सुधीर शाह, पूर्वसहसचिव कलाधर देउजा, सुरेन्द्रमान कपाली, मालपोतका तत्कालीन कर्मचारी धर्मप्रसाद गौतम, गोपाल कार्की, तत्कालीन वडासचिव शिवजी भण्डारी, नापी सर्वेक्षक घमनकुमार कार्की र मोही बाबुराम महर्जनविरुद्ध अनुसन्धानका लागि म्याद थप गरिदिएको हो।

तीन जनालाई नछाडी

सिआइबीको निर्देशक किरण बज्राचार्यले ललिता निवासको जग्गा हिन्यामिना प्रकरणमा पक्राउ परेका गुरुङ, शाह र गौतमलाई रिहाको आदेश दिन नहुने सर्वोच्च अदालतसमक्ष माग गरेको छन्। उनलाई रिहा गर्दा मुद्दाको अनुसन्धान प्रभावित हुने बज्राचार्यको तर्क छ। हदम्याद सकिएको प्रकरणमा आफूहरूलाई गैरकानुनीरूपमा थुनामा राखिएको भन्दै तीन जनाले सर्वोच्चमा रिट दर्ता गरेका थिए।

निर्वाचन आयोगका पूर्वआयुक्त शाह, भाटभटेनी सुपरमार्केटका सञ्चालक गुरुङ र सहसचिव गौतमले रिट दर्ता गरेका थिए। अन्य आरोपितले अदालतबाट आदेश लिइसकेका कारण रिहा भएपछि गुरुङ, शाह र पौडेलले पनि बन्दीप्रत्यक्षीकरणको रिट लिएर सर्वोच्च पुगेका थिए। रिटमा प्रहरीले महान्यायाधिवक्ता (बाँकी पृष्ठ २ मा)

सन्दर्भ : वैदेशिक रोजगार

मलेसियाले थप विदेशी कामदार नलिन

तत्कालका लागि विदेशी कामदार पर्याप्त भएको भन्दै थप अनुमति नदिने निर्णय

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- मलेसिया सरकारले तत्काल नयाँ विदेशी कामदार लैजान रोजगारदातालाई अनुमति नदिने भएको छ। 'रिक्वालिफेसन' कार्यक्रम र नियमित गरी १८ लाख १५ हजारभन्दा बढी विदेशी कामदारको कोटा स्वीकृत गरेको उल्लेख गर्दै त्यहाँको गृह मन्त्रालयले हाललाई उक्त संख्या पर्याप्त रहेकोले थप अनुमति दिन नसक्ने जनाएको हो।

मलेसियाले रोजगारदातालाई नौ लाख ९५ हजार ३९६ विदेशी कामदार ल्याउन स्वीकृति दिएपछि गत मार्च १८ बाट नयाँ आप्रवासी कामदारको स्वीकृतिमा बन्देज लगाएको त्यहाँको सञ्चारमाध्यम द स्टारले उल्लेख गरेको छ। विभिन्न क्षेत्रका रोजगारदाता संघसंगठनहरूले गृह मन्त्रालयको उक्त निर्णयमा पुनर्विचार गर्न आग्रह गर्दै आएका छन्। यद्यपि, गृहमन्त्री सैफुद्दिन नामुथान स्माइलले तत्काल नयाँ विदेशी कामदार ल्याउने सरकारको कुनै योजना नभएको भन्दै सबै क्षेत्रका लागि १८ लाख आवेदन स्वीकृत भइसकेको बताएको त्यहाँका सञ्चारमाध्यमले जनाएका छन्।

गृहमन्त्री स्माइलको यस भनाइसंगै मानव संसाधनमन्त्री भी शिवकुमारले सेकेण्ड ह्याण्ड सामान उपभोगका लागि विदेशी कामदारहरूको इन्टेकमा सामान्य फ्रिज भए पनि उचित निर्णय लिने बताए। उनले उपभोगको आवश्यकतालाई ध्यानमा राखी जुलाई ३ बाट आवेदन प्रक्रिया सुरु गरिएको जानकारी दिए।

यो कदम स्थानीय कामदारहरूका लागि रोजगारीका अवसरहरूमा बाधा नपनेगरी देशको आर्थिक वृद्धिलाई थप गति दिन अनुकूल वातावरण सुनिश्चित गर्न हो, शिवकुमारले



नेपाललाई पर्ने प्रभाव

नयाँ विदेशी कामदार ल्याउन स्वीकृति नदिने मलेसिया सरकारको निर्णयसँगै नेपालसहित, भारत, श्रीलंका, फिलिपिन्स, इण्डोनेसिया, बंगलादेशलगायतका मुलुकबाट नयाँ कामदार जान नपाउने भएको छ। रोजगारीका लागि मलेसिया जाने तयारीमा रहेका कामदार यसबाट प्रभावित भएका छन्।

मलेसिया नेपाली श्रमिकहरूको प्रमुख रोजगार गन्तव्यमध्येको एक हो। चालू आर्थिक वर्षको सुरुआतदेखि नै धेरै नेपाली श्रमिक जाने मुलुकको भने। उनले मानव संसाधन मन्त्रालयलाई श्रम समस्याको बारेमा जानकारी रहेको र सेकेण्ड ह्याण्ड वस्तु उपभोगको आवश्यकतालाई ध्यानमा राखेर काम गर्ने बताए। तर, उनको यो भनाइमा प्रतिक्रिया दिँदै मलेसियन रिसाइक्लड सशक्तीकरण संघका संस्थापक

शीर्षस्थानमा मलेसिया रहँदै आएको छ। गत मासियता भने त्यहाँ जाने श्रमिकको संख्या क्रमशः घट्दै आएको वैदेशिक रोजगार विभागको तथ्यांक छ। सुरुआती महिनामा मलेसिया जाने नेपाली कामदारको संख्या मासिक ३५ हजारसम्म पुगेकोमा विस्तारै घट्दै जेटसम्म आइपुग्दा ११ हजारमा सीमित भएको छ। मलेसिया सरकारको पछिल्लो निर्णयले थप प्रभाव पर्ने एक जना वैदेशिक रोजगार व्यवसायीले बताए।

अध्यक्ष जी कुमार आमनले उपभोगका लागि विदेशी श्रमिकको पुनःप्राप्ति अनावश्यक भएको बताए। अमानको उक्त प्रतिक्रियालाई निजी क्षेत्रले अस्वीकार गरेको छ। मलेसियन उत्पादक महासंघ (एफएमए)ले सबै नयाँ विदेशी

कामदारको स्वीकृतिमा लगाएको प्रतिबन्ध तत्काल फुकुवा गर्नुपर्ने बताएको छ। द स्टारमा उल्लेख भएअनुसार महासंघका अध्यक्ष सोह थियान लाइले आमरूपमा विदेशी कामदारको स्वीकृति रोक्ने निर्णयले कामदार आउन बाँकी नभएका कम्पनीहरू र नयाँ स्थापना भएका कम्पनीलाई प्रतिकूल असर परेको बताएका छन्। उनले विदेशी कामदार ल्याउन रोक्ने सरकारी निर्णयले मलेसियाको उत्पादकत्व र कूल गार्हस्थ्य उत्पादन जिडिपीलाई असर गर्ने बताउँदै निर्णय तत्काल परिवर्तन गर्न माग गरेका छन्। सोहले विदेशी कामदारको नयाँ स्वीकृति रोकीराखे मलेसियामा नयाँ विदेशी लगानीसमेत खतरामा पर्ने भन्दै सरकारीपक्षको ध्यानाकर्षण गराएका छन्।

मानव संसाधनमन्त्री शिवकुमारले मार्चमा वैदेशिक कामदारको स्वीकृति पूर्णरूपमा रोकिएपछि अवस्था भन्नु खराब हुँदै गएको बताउँदै रोजगारदाता कम्पनीहरूले कामदारको आवश्यकता पूरा गर्न तेस्रो पक्ष विदेशी श्रम एजेन्सीहरूको सहारा लिनुपर्नेको उल्लेख गरेका छन्। पछिल्लो समय मलेसिया सरकारले रोजगारदातालाई नयाँ विदेशी कामदारको कोटा स्वीकृति गर्ने वा नगर्नेसम्बन्धमा विवाद भइरहेको विभिन्न मुलुकबाट आएका सयौं आप्रवासी कामदार रोजगारी नपाएर अलपत्र परेको समाचार पनि बाहिरिएका छन्। आउटसोर्सिङ एजेन्सीहरूलाई विदेशी कामदार भर्तीका लागि अनुमति दिँदा यस्तो समस्या आएको बताइएको छ।

मार्च १८ बाट विदेशी कामदारको कोटामा रोक लगाएपछि रोजगारदाताले थप कोटा स्वीकृत गराउन नपाउँदा मलेसिया जाने आप्रवासी कामदारको संख्यामा उल्लेख कमी आएको छ। मार्च १८ पछि जति विदेशी कामदार मलेसिया गएका छन् उनीहरू पहिले नै स्वीकृत कोटामा गइरहेको बताइएको छ।

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

आदरणीय व्यक्तिसाथीहरू नमस्कार.

नेपाल सरकार श्रम रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय अन्तर्गत वैदेशिक रोजगार विभागले मिति २०८० श्रावण १ गतेदेखि वैदेशिक रोजगारमा कामदार पठाउँदा अन्तिम श्रम स्वीकृति लिन अविलम्बन गरिने प्रक्रियालाई स्वचालित प्रणाली (Auto Mation) बाट गर्न लागेको हुँदा उक्त (Auto Mation) का बारेमा वैदेशिक रोजगार विभागले इजाजतपत्र प्राप्त व्यवसायिक संस्थालाई तपसिलमा उल्लेखित समय तालिका अनुसार तालिम सञ्चालन गर्न लागेकाले सो तालिममा १ जना सञ्चालक अनिवार्य र संस्थाले सिफारिस गरेको कर्मचारी १ गरी एउटा संस्थाबाट जम्मा २ जना सहभागी भई दिनुहुन अनुरोध गर्दछौं।

मिति : २०८० असार २० गते

इजाजतपत्र नं. ०१ देखि २०० सम्म बिहान ७:३० बजेदेखि २:०० बजेसम्म
इजाजतपत्र नं. २०१ देखि ४०० सम्म दिउँसो २:३० बजेदेखि ८:३० बजेसम्म

मिति : २०८० असार २१ गते

इजाजतपत्र नं. ४०१ देखि ६०० सम्म बिहान ७:३० बजेदेखि २:०० बजेसम्म
इजाजतपत्र नं. ६०१ देखि ८०० सम्म दिउँसो २:३० बजेदेखि ८:३० बजेसम्म

मिति : २०८० असार २२ गते

इजाजतपत्र नं. ८०१ देखि १००० सम्म बिहान ७:३० बजेदेखि २:०० बजेसम्म
इजाजतपत्र नं. १००१ देखि १२०० सम्म दिउँसो २:३० बजेदेखि ८:३० बजेसम्म

मिति : २०८० असार २३ गते

इजाजतपत्र नं. १२०१ देखि १४०० सम्म बिहान ७:३० बजेदेखि २:०० बजेसम्म
इजाजतपत्र नं. १४०१ देखि सम्म दिउँसो २:३० बजेदेखि ८:३० बजेसम्म

स्थान : अनुपम फुडल्याण्ड, बत्तिसपुतली, काठमाडौं
नोट : स्वचालित प्रणाली (Auto Mation) तालिममा आउँदा ल्यापटप लिएर आउनु होला।

मेघनाथ भुर्तेल महासचिव



नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघ

तिलगंगा-८, काठमाडौं, फोन नं.०१-४५२९०६९/४५२४४१८, ९८०१०९७८८८२

चिकित्सा शिक्षा आयोगको प्रक्षेपण

आठ वर्षमा साढे ३ लाख स्वास्थ्य जनशक्ति चाहिने

काठमाडौं- चिकित्सा शिक्षा आयोगले आर्थिक वर्ष २०८०/८१ सम्ममा साढे दुई लाखभन्दा बढी स्वास्थ्य जनशक्ति आवश्यक हुने प्रक्षेपण गरेको छ।

आयोगका अनुसार सो अवधिभित्र सरकारी र निजी स्वास्थ्य संस्थामा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका र कार्यालय सहयोगीसहित तीन लाख ५८ हजार ९३८ स्वास्थ्य जनशक्ति आवश्यक पर्नेछ।

उनका अनुसार २०८० सालसम्म स्वास्थ्य जनशक्तिको संख्या ३.६ प्रतिशतले प्रक्षेपण गरिएको छ। विश्व स्वास्थ्य संगठनका अनुसार प्रति एक हजारमा न्यूनतम ४.४५ स्वास्थ्य जनशक्ति हुनु राम्रो मानिन्छ।

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा स्वास्थ्य संस्थामा दुई लाख ३४ हजार ३६१ जनशक्ति आवश्यक रहेकोमा ५६ हजार ५२ जना कम अर्थात् एक लाख ७८ हजार ३०९ मात्रै कार्यरत थिए।



संस्थाका दुई लाख ३४ हजार ३६१ जनशक्ति आवश्यक रहेकोमा ५६ हजार ५२ जना कम अर्थात् एक लाख ७८ हजार ३०९ मात्रै कार्यरत थिए। प्रतिवेदनमा आव २०७७/७८ सम्ममा सञ्चालित स्वास्थ्य संस्था, सरकारी, निजी तथा गैरसरकारी अस्पताल, मेडिकल कलेज, नर्सिङ होम, क्लिनिक तथा शय्या संख्या प्रदान गरिने सेवाका लागि आवश्यक जनशक्तिको आकलन गरिएको आयोगको भनाइ छ।

वि.सं. २०८० सम्म एमबिबिएस १६ हजार ७८४, विशेषज्ञ चिकित्सक कन्सल्टन्ट (स्नातकोत्तर) १५ हजार ४३५, नर्सिङ पेसाविद् (स्नातकोत्तर) ४११ आवश्यक हुने आयोगको प्रक्षेपण छ।

नर्सिङ सहायक (स्नातक) तीन हजार ३५९, नर्सिङ तथा प्रसूतिसम्बन्धी सहायक (प्रमाणपत्र तह) ८८ हजार २४, परम्परागत तथा वैकल्पिक चिकित्सा (स्नातक तथा स्नातकोत्तर तह) दुई हजार ८३, परम्परागत तथा सहायक चिकित्सक प्राविधिक (प्रमाणपत्र तह) दुई हजार ११८ जनशक्ति आवश्यक पर्नेछ।

सो अवधिभित्र अन्य स्वास्थ्य सम्बद्ध पेसा (स्नातकोत्तर तह) दुई हजार ६८८, अन्य स्वास्थ्य सम्बद्ध सहायक पेसा (स्नातक तह) २३ हजार १५०, अन्य स्वास्थ्य सम्बद्ध सहायक पेसा (प्रमाणपत्र तह) एक लाख चार हजार ३९ हजार उत्पादन हुनुपर्नेछ। त्यसैगरी सामुदायिक महिला स्वास्थ्य

स्वयंसेविका ५७ हजार ४३ जना र श्रेणीविहीन कार्यालय सहयोगी, सरसफाइ तथा सवारी चालक ४४ हजार ८०४ जना स्वास्थ्य जनशक्ति आवश्यक हुने आयोगको भनाइ छ।

आयोगले वि.सं. २०८३ सालमा दुई लाख ४५ हजार ४६३ स्वास्थ्य जनशक्ति र ५४ हजार ४६३ महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका र ४२ हजार ७७७ श्रेणीविहीन कार्यालय सहयोगी, सरसफाइ कर्मचारी र सवारी चालक आवश्यक हुने प्रतिवेदनमा उल्लेख गरेको छ।

यस वर्ष चिकित्सकतर्फ स्नातक तहमा सात हजार ६५९, स्नातकोत्तर तहमा एक हजार ६८४ र स्नातकोत्तरभन्दा माथि १० ९ जनशक्ति उत्पादन हुने आयोगको भनाइ छ। यस्तै नर्सिङ, जनरल मेडिसिन, डेन्टल साइन्स, आयुर्वेदिक हेल्थ साइन्स, फिजियोथेरापी, फार्मसीलगायत ११ मध्यम तथा आधारभूत तहका विषयमा १२ हजार १०२ स्वास्थ्यकर्मी उत्पादन हुनेछन्।

नेपालमा सरकारले स्थानीय तहमा बनाउन थालेका आधारभूत अस्पतालसहित सात हजार ८८९ सरकारी र निजी दुई हजार २५० गरी १० हजार १३९ स्वास्थ्य संस्था सञ्चालनमा छन्। रासस

हनुमानढोका परिसरमा सवारीसाधन निषेध

काठमाडौं (प्रस)- काठमाडौं महानगरपालिकाले हनुमानढोका परिसरभित्र सवारीसाधन निषेध गरेको छ। सम्पदाको मौलिकता जोगाउन महानगरपालिकाले उक्त निर्णय गरेको हो।



महानगर प्रमुख बालेन्द्र (बालेन्द्र) साहले यहाँको चिनारी नै प्राचीन सम्पदा भएकाले तिनको मौलिकता जोगाउन आवश्यक भएको बताए। विश्वलाई गौरवसाथ देखाउन सक्ने, हामीले शानसँग अगाल्न सक्ने भनेकै यिनै सम्पदा र यिनको प्राचीन मौलिकता पनि हुन्, उनले भने, 'अनुभव गर्न र रमाउन लाखौं पर्यटक आउन सक्छन्।'

वसन्तपुर क्षेत्रमा दैनिक हजारौं पर्यटक आउने गरेका

उल्लेख गर्दै उनले सामाजिक सञ्जालमाफत भविष्यमा लाखौं पर्यटक आउनसक्ने सम्भावना रहेको उल्लेख गरेका छन्। मौलिकता, सौन्दर्य र परिसरको वातावरण शान्त, स्वच्छ र सुरम्य हुन अत्यावश्यक रहेको उल्लेख गर्दै हनुमानढोका परिसरभित्र सवारीसाधन निषेध गरिएको बताए।

पुनर्निर्माणको पर्याइमा ऐतिहासिक अदालत भवन



ललितपुर- ललितपुरको पाटन म्युजियमको छेउमा अदालत भवन नामको एउटा ऐतिहासिक भवन छ। घाँसेले ढक्कट ढाकेको उक्त भवनको एउटा कोठा इलाका हुलाक कार्यालयले प्रयोग गरिरहेको छ। राणाकालीन संरचनाको अदालत भवनको अवस्था निकै नाजुक छ। सबै ढोका अहिले बन्द अवस्थामा छन्।

ललितपुरको पाटन दरवार क्षेत्र विश्व सम्पदा क्षेत्रमा अवस्थित छ। वि.सं. २०७२ को भूकम्पले क्षतिग्रस्त बनाएको सो भवनसहित कतिपय सम्पदा पुनर्निर्माण हुँदै छन्। ऐतिहासिक अदालत भवनको नामले चिनिने जीर्ण अवस्थामा रहेको उक्त भवन पुनर्निर्माणको काम अर्को सुरु नहुँदा दिन प्रतिदिन जीर्ण देखिँदै गएको हो।

जिल्लास्थित स्मारक संरक्षण तथा दरवार हेरचाह कार्यालयकी सूचना अधिकारी शारदा शिवाकोटीका अनुसार उक्त भवन भारतीय दूतावासको सहयोगमा निर्माण हुने प्रक्रियामा छ। उनले भनिन्, 'ऐतिहासिक अदालत भवनको पुनर्निर्माण भारतीय दूतावासको सहयोगमा निर्माण हुने भएको छ। वि.सं. १९९०

को भूकम्प अगाडिको सो भवन तीन तलाको रहेको देखिएकाले पुरानै स्वरूपमा भवन निर्माण गर्न नक्सा पास भएको छ।' माटोको जोडाइमा ईटाद्वारा निर्मित ऐतिहासिक भवनलाई २०७२ सालको भूकम्पले थप क्षति पुऱ्याएको थियो। भूकम्पपछि उक्त भवनजस्तै अन्य राणाकालीन दरवारका संरचना पनि पुनर्निर्माण भएका छन्। अहिले सो भवन पनि संरक्षणको अभावले भत्किने जोखिममा छ।

सत्यमोहन जोशी मार्गमा रहेको उक्त भवनको एउटा कोठामा इलाका हुलाक कार्यालय छ। 'पञ्चायतकालमै अदालतको भवनमा जिल्ला हुलाक कार्यालय रहेको र उक्त कार्यालय आफ्नै भवनमा सरेपछि अहिले त्यहाँ इलाका हुलाक कार्यालय रहेको इलाका हुलाक कार्यालयकी कर्मचारी लिला खत्रीले जानकारी दिइन्। उनले भनिन्, 'मैले हुलाक कार्यालयमा जागिर खाएको करिब २८ वर्ष पुऱ्यो। अब यो भवन भत्काएर पुनर्निर्माणको प्रक्रियामा छ भन्ने सुनेको छु। हाम्रो इलाका हुलाक कार्यालय कहाँ सड्छ थाहा छैन।'

उक्त भवनलाई नेपालको प्राचीन स्मारक संरक्षण ऐन २०१३ (१९५६) अनुसार २०७२ सालको भूकम्पबाट प्रभावित सम्पदाको संरक्षणको नाममा पुनर्निर्माणका लागि पुरातत्व विभागको आधारभूत निर्देशिकामा आधारित रहेर निर्माण गरिनेछ। भवनको संरक्षण नीतिअन्तर्गत उक्त भवन पुनर्निर्माणका लागि प्रस्ताव गरिएको पुरातत्व विभागको भनाइ छ। रासस

ललिता निवास...

पृष्ठ १ बाट जारी

छ। भण्डारीको भने डेढ वर्षअघि मृत्यु भएको थियो। उनी जीवित छँदै सिआइवीले बयान लिएको थियो।

भण्डारी प्रमुख भएका बेला पशुपति टिकिन्छा गुठीअन्तर्गत नक्कली मोहीको नाममा ४ रोपनी १४ आना ३ पैसा २ दाम जग्गा लान खोजेको देखिएको छ। त्यसबेला कम्पनीको नाममा रहेको जग्गाको सेस्तालाई उनले सञ्चार गुठीको नाममा लान १० साउन २०५९ मा हस्ताक्षर गरेको पत्र सिआइवीले फेला पारेको छ। उनलाई गुठी संस्थानले भने ३२ असार २०५९ मा जग्गाबारे जानकारी मागेको उल्लेख छ।

दुई वर्षअघि उनले बयानका क्रममा यो प्रकरणका मुख्य योजनाकारहरू शोभाकान्त ढकाल र रामकुमार सुवेदीले पत्रको सम्बन्धमा पटक-पटक ताकेता गरेको र उनीहरूले भनेअनुसार संस्थानलाई जवाफ दिए ललिता निवासको केही जग्गा दिने आश्वासन दिएको खुलासा गरेका थिए। भण्डारीका अनुसार आफूले ५० हजार रूपैयाँ मात्रै ढकाल र सुवेदीबाट पाएको पनि बयानको क्रममा बताएका थिए।

मालपोत अभिलेखका आधारमा २०१७ सालको अंशवण्डाको लिखतमा गुठीको नाम छैन। छ वर्षपछि २०२३ सालमा भएको नापी नक्सामा भने श्री ५ को सरकार उल्लेख छ। तर, २०४१ र २०४७ सालको नापीको फिल्ड बुकमा अहिले हडपिएको जग्गाको धनी श्री ५ को सरकार समरजंग कम्पनी रहेको सिआइवीका अनुसन्धान अधिकृतहरू बताउँछन्।

तर, कम्पनीको नाममा भएको २१ कित्ता जग्गा पशुपति टिकिन्छा गुठीको भएको दावी गर्दै आशामाया महर्जनसहित १३ जना मोही भनिएकाको वारेसमा रामकुमार सुवेदीले गुठी संस्थानमा निवेदन दिएका थिए। जसबारे संस्थानले कम्पनीलाई जवाफ माग्दा भण्डारीले रेकर्डमा नभेटिएको जवाफ दिएको पाइएको छ।

तत्कालीन लेखापाल विनोदप्रसाद पौडेलले भने यसबारे टिप्पणी उठाउने काम गरेको अनुसन्धान अधिकृतहरूको दावी छ।

यसपछि नै गुठी संस्थानले कम्पनीको नाममा सेस्ता कायम भएका जग्गाको लगत कट्टा गरी दर्ताको सेस्तालाई सञ्चारुद्धै

अन्ततः गुठी कायम गरी पशुपति टिकिन्छा गुठीको नाममा दर्ता गर्न सरकारले स्वीकृति दिनुपर्ने उल्लेख गरी भूमि, व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालयमा पठाएको थियो।

संस्थानले पठाएको टिप्पणी २०६९ सालमा भूमि सुधार मन्त्रालयले सदर गरेको थियो। जतिबेला प्रधानमन्त्री डा. बाबुराम भट्टराई थिए। उनको मन्त्रपरिषद् बैठकमा भूमि, व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालयले गुठी संस्थानले पठाएको टिप्पणीलाई प्रस्तावको रूपमा अधि सारको थियो। जुन १८ असोज २०६९ मा सदर भयो। निवेदकहरूका माग अनुसार कम्पनीको जग्गा ब्याँकको नाममा गएको अनुसन्धान अधिकारीहरूको भनाइ छ।

यसबारे पूर्वप्रधानमन्त्री डा. बाबुराम भट्टराईले सोमवारमात्रै पशुपति टिकिन्छा गुठीलाई समरजंग कम्पनीको जग्गा दिन सलम नभएको लामो स्पष्टीकरण दिएका छन्। उसो त अख्तियारले पनि उनीविरुद्ध भ्रष्टाचार मुद्दा चलाएन। सिआइवीले पनि संगठित अपराधमा मुद्दा चलाउने सम्भावना न्यून देखिएको छ।

संगठित अपराध...

पृष्ठ १ बाट जारी

कार्यालयमार्फत मंगलबार जवाफ पठाएको हो।

जवाफमा प्रहरीले प्रमाण लोप गराउन सक्ने, व्यक्तिगत प्रलोभनमा पार्न सक्ने, प्रमाण दबाउनका लागि अन्य व्यक्ति परिचालन गर्न सक्ने भएकाले ती नै जनालाई थुनामै राखेर अनुसन्धान गर्नुपर्ने प्रहरीले माग गरेको महान्यायाधिवक्ता कार्यालय स्रोतले बतायो।

गुरुङले दायर गरेको बन्दी प्रत्यक्षीकरणसम्बन्धी मुद्दामा सर्वोच्चले मागेको लिखित जवाफपछि बजाचार्यले भनेकी छन्, '... सञ्चत प्रमाण नष्ट गर्न सक्ने, अन्य प्रतिवादीहरूलाई भाग्न मद्दत गर्न सक्ने प्रवल सम्भावना देखिएको, निजलाई थुनामा नराखी अनुसन्धान गर्दा पूरै अनुसन्धान प्रभावित भई तथ्यतरक अनुसन्धान गर्न र अपराधको सञ्जाल पहिचान तथा तर्हकिकतमा कठिनाइ हुने अवस्था देखिएको छ।'

आजको राशिफल
आचार्य श्री स्वामी ध्रुव, माइण्ड मेनेजमेन्ट गुरु
इन्टरनेसनल एस्ट्रोलाजिकल फोरम
सानेपा, काठमाडौं, नेपाल
फोन : ९८४१५९२५५२,
Email: dhruvswamig@gmail.com
असार २० गते २०८०, बुधवार

प्रहरी तथा एम्बुलेन्स
प्रहरी कन्ट्रोल क प्रहरी १००
जिल्ला प्रहरी (काठमाडौं) ४२९९४५/४२६९७९०
जिल्ला प्रहरी (ललितपुर) ५५२९२०७
जिल्ला प्रहरी भक्तपुर ६६१४८२९
आकस्मिक प्रहरी सेवा ४२२६९९९
परोपकार एम्बुलेन्स सेवा ४२६०८५९
विशालवजार एम्बुलेन्स सेवा ४२४४१९४
रेडक्रस एम्बुलेन्स सेवा ४२२८०९४
ललितपुर रेडक्रस एम्बुलेन्स सेवा ५५४५६६६
अग्रवाल सेवा केन्द्र ४४२४८७५
बाल हेल्थलाइन नेपाल १०९८
बालबालिका खोजतलास समन्वय केन्द्र १०४/४२२६००६

अस्पताल र विविध
दमकल १०१
रक्तसञ्चार केन्द्र ४२२५३४४
नेपाल आँखा बैंक ४४९३६८४
नेपाल आँखा अस्पताल ४२५०६९१
मध्यपुर अस्पताल, भक्तपुर ०१-६६२९६५८
तिलगंगा आँखा अस्पताल ४४९३६८४
वीर अस्पताल ४२२९१८८
त्रिबि शिक्षण अस्पताल ४४१२७०७
प्रसूति गृह ४२५३२७६
टेकु अस्पताल ४२५३३९६
पाटन अस्पताल ५५२२२७८
भक्तपुर अस्पताल ६६१०६७६
मानसिक अस्पताल ५५२९३३३
कान्ति बाल अस्पताल ४४१४७९८/४४२७४५२
काठमाडौं मोडेल अस्पताल ४२४०८०५/६
बी एण्ड वी अस्पताल ५५३३२०६
मेडिकेयर नेसनल अस्पताल ४४६७०६७
मेडिकेयर नेसनल अस्पताल (एम्बुलेन्स) ४४६७०६७
फ्रेन्ड्स अफ शान्ता भवन ४४७०१८१

नेपाल अर्थोपेडिक अस्पताल ४४९३७७५
काठमाडौं मेडिकल कलेज तथा शिक्षण अस्पताल, सिनामंगल ४४७६१५२
नेपाल मेडिकल कलेज तथा शिक्षण अस्पताल, जोरपाटी ४९११००८
कान्तिपुर डेण्टल हस्पिटल, महाराजगन्ज ४३७०१३६
कान्तिपुर हस्पिटल, सुविधानगर, तिनकुने ४११११५७/८५८
ॐ हस्पिटल एण्ड रिसर्च सेन्टर ४४७६२२५
नर्भिक, थापाथली ४२५८५५४
सहिद गंगालाल राष्ट्रिय हृदय रोग केन्द्र लाइफ केयर अस्पताल ४३७३२२/४३७३७४
मिर्तरी अस्पताल ४२२७७३५
क्यापिटल हस्पिटल (प्रा.) लि. ६६३१७६६/६६३४०१६
श्री सत्यसाइ नि:शुल्क एम्बुलेन्स/शववाहन (पूर्व काठमाडौं) ४४९८०३५
नि:शुल्क होमियो दातव्य चिकित्सालय/शववाहन सेवा (काठमाडौं) भक्तपुर रेडक्रस एम्बुलेन्स/रक्तसञ्चार सेवा नेसनल किडनी सेन्टर ४३६३४५२/४३६०८८९
मानसिक अस्पताल ४४८०१७०
ट्र्याम्स अस्पताल, बुद्धनगर ४७८४४०/४७८५१५७
ईशान बाल नर्सिङ होम तथा प्रसूति गृह (प्रा.) लि. ४३५४३७/४३८९६६२
गोर्खा अस्पताल र रिसर्च इन्स्टिच्यूट ४२५८५५२/४२५८५५१
मनमोहन मेमोरियल अस्पताल, लैनचौर ४४११६०५/४४२०८२३
भरोसा अस्पताल प्रा.लि., बानेश्वर ४४७४९६८/४४८९८९१

शतवाहन र विविध
सामुदायिक मानसिक स्वा.से. केन्द्र, डाँछी ०१ ६९१२१४४
जनमैत्री हस्पिटल, बालाजु ४३६६३०१-०५
विनायक अस्पताल तथा प्रसूति गृह, गोगाबु ४३८३५५२/४३८०८४८
नेपाल चैम्बर अफ कमर्स ४२३०२१३
पशुपति आइड्याट सेवा केन्द्र ४४९२९९९
देव कर्नर नि:शुल्क शववाहन सेवा ४४३४०९३
नेपाल मिटर ट्याक्सी संघ ४२२४३७४

नेपाल राष्ट्र बैंक
असार २० गते, २०८०, ५ जुलाई, २०२३
मूद्रा एकाइ खरिद दर बिक्री दर
भारतीय रुपैयाँ १०० को १६०।०० १६०।१५
अमेरिकी डलर १ को १३१.०० १३१.६०
युरो १ को १४३.५० १४४.१६
पाउन्ड स्टर्लिंग १ को १६६.२५ १६७.०१
स्विस फ्रँक १ को १४६.२१ १४६.८८
अस्ट्रेलियन डलर १ को ८६.९२ ८७.३२
क्यानाडियन डलर १ को ९९.०३ ९९.४९
सिंगापुर डलर १ को ९६.९१ ९७.३६
जापानी येन १० को ९.०९ ९.१३
यिनियाँ युआन १ को १८.०८ १८.१७
साउदी अरब रियाल १ को ३४.९३ ३५.०९
कतारी रियाल १ को ३५.९५ ३६.१२
थाई बाट १ को ३.६८ ३.७०
संयुक्त अरब इमिरेट दिराम १ को ३५.६६ ३५.८३
मलेसियन रिगेट १ को २८.०४ २८.१७
दक्षिण कोरियन वन १०० को १०.०१ १०.०५
स्विडिस क्रोनर १ को १२.२० १२.२५
डेनिस क्रोनर १ को १९.२७ १९.३६
हङकङ डलर १ को १६.७२ १६.८०
कुवेती दिनार १ को ४२६.३३ ४२८.२८
बहराइन दिनार १ को ३४७.४९ ३४९.०८
यो विनिमय दरलाई बैंकले आवश्यकता अनुसार जुनसुकै समयमा पनि संशोधन गर्न सक्नेछ। वाणिज्य बैंकहरूले ताके विनिमय दर भने फरक हुन सक्नेछ। अद्यावधिक विनिमय दर बैंकको वेबसाइट www.nrb.org.np मा उपलब्ध हुनेछ।

सर्पदंशबाट मृत्युको कारण

अन्धविश्वास र लापरवाही

चन्द्रकला गण्डारी



भापा- भापाको हल्वबारी-२ पाराखोपीका ३२ वर्षीय शम्भु राजवंशीले असार १० गते घरको ढोकाका विपालु गोमन सप...

र कचनकवल गाउँपालिकाले वनियानीमा आफ्नै लगानीमा सर्पदंश उपचार केन्द्र सञ्चालन गर्दै आएका छन्। सरकारी अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र सामुदायिक संस्थाहरूले सर्पदंश उपचार केन्द्र सञ्चालन गर्दै आएका छन्। देशभर ८८ उपचार केन्द्र रहेकामा २२ वटा नेपाली सेनाको प्रत्यक्ष प्राविधिक सहयोगमा उपचार केन्द्र सञ्चालनमा छन्।

सर्प देखेपछि इराउँदै सुनिताले परिवारका सदस्य गुहारिन् र मोटरसाइडकलको पछाडि बसेर चारआलीको सर्पदंश उपचार केन्द्रमा तत्कालै पुगिन्। स्वास्थ्यकर्मीहरूले उनलाई विपालु करेत सपले डसेको उपचारपछि स्वास्थ्यलाभ गरेर उनी घर फर्किइकी छन्। भापामा हालै भएको सर्पदंशका उल्लिखित दुई घटनामध्ये पहिलोमा मानवीय लापरवाही र अज्ञानताले मृत्युको मुद्दामा पुऱ्याएको देखिन्छ भने दोस्रो घटनामा छिटो उपचार केन्द्र जाँदा जीवन सुरक्षित भएको देखिन्छ। गर्मीयामामा तराई र पहाडी जिल्लामा सर्पदंशका घटना बाक्लै हुने गरेका छन्। सर्पदंशबाट कैयनले अकालमा ज्यान गुमाउनुपरेरहेको छ। उपचारका लागि दर्जनौं केन्द्रहरू सञ्चालनमा रहे पनि अन्धविश्वास र लापरवाहीका कारण धेरैजसो विरामीले छिटो उपचारमा नपुग्दा जीवन गुमाउनुपरेरहेको छ।

नौ वर्षमा ५१ हजारलाई डस्यो नेपालमा सर्पदंशको अवस्था भयावह नै छ। स्वास्थ्य मन्त्रालयको इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखाले जनाएअनुसार विगत नौ वर्षमा ५१ हजार १६२ जनालाई सर्पले टोकेर घाइते बनाएको छ। महाशाखाकी पशु चिकित्सक डा. रोशिका श्रेष्ठका अनुसार नौ वर्षमा सर्पदंशका कूल विरामीमध्ये सात हजार ५०१ जना विपालु सपको डसाइमा परेका थिए। बाँकी ४३ हजार ६६१ जना विप नभएका सपले डसेर उपचारका लागि स्वास्थ्य केन्द्रमा आइपुगेका थिए। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ यता हरेक वर्ष सर्पदंशका विरामी बढिरहेका छन्। डा. श्रेष्ठका अनुसार आव २०७५/७६ मा चार हजार ५६७, आव २०७६/७७ मा पाँच हजार ८९, आव २०७७/७८ मा सात हजार ९०२ र आव २०७८/७९ मा नौ हजार ३४६ जनालाई सपले डसेको छ। सपले डसेर उपचारका लागि स्वास्थ्य केन्द्रमा आइपुगेका विरामीमध्ये १५ प्रतिशत जतिमात्र विपालु सपको डसाइमा परेका हुन्छन्। हरेक वर्ष औसत एक हजार जनालाई विपालु सपले डस्ने गरेको महाशाखाकी पशु चिकित्सक डा. श्रेष्ठले जानकारी दिइन्।

राजगोमन (किड कोत्रा) देखिमा डरलाग्दो र बढी विपयुक्त सप हो। यो मधेसमा पाइन्छ। साधारण गोमन सप साना र विपालु हुन्छन्। यिनीहरूले मान्छे देखासाथ त्रिशूलजस्तो छाप देखाउँदै टाउकाको भाग फुटाउँछन्। गोमनको तुलनामा धेरै साना तर विपालु हुन्छन् करेत सप। छिर्मेकै रडका करेतहरू पनि धेरै प्रकारका हुन्छन्। घर्भित्र र बाहिर जहाँ पनि मानिससँगको जम्काभेटमा यिनीहरूले डस्ने जोखिम हुन्छ। गुर्वे चाहिँ पहाडी

क्षेत्रमा मात्र पाइने विपालु सप हो। दुबानीका सामानभित्र बसेका गोमन र करेत पनि पहाडी क्षेत्रमा पाइने थालेका छन्। गोमन र करेतको वासस्थान पहाड होइन। मधेसमा गोमनजस्तै धामन सप हुन्छ। तर, यसले डसेमा चोट लागे पनि विप लादैन। पानीमा पाइने होडे सपले पनि धेरै मानिसलाई डस्ने गरेको छ। यसको पनि विप लादैन। माछा मान र खेतमा काम गर्दा होडे सपले डस्ने गर्दछ। सप आफैँ मानिसका लागि आकामक प्राणी होइन। मुसा, भ्यागुता, चरा, अण्डा, कीरो आदि आहारको खोजीमा भौतारिने क्रममा मानिस बस्ने घरखेत वरिपरि हुने जम्काभेट नै सर्पदंशको कारण मानिन्छ।

ज्यान जोगाउँदै छन् उपचार केन्द्रले सपले डसनासाथ उपचारका लागि आउने विरामी सबैलाई विप संक्रमण भएको हुँदैन। गोमन, करेत, गुर्वेजस्ता विपालु सपले डस्का मात्र विरामीको ज्यान खतरा हुन्छ। तर, जतिसुकै खतरा भए पनि सर्पदंश उपचार केन्द्रमा छिट्टै आइपुगेका विरामीको उपचारपछि ज्यान बाँच्ने गरेको छ। पाँचथर जिल्लाको फाल्गुनू गाउँपालिका-१ की ४० वर्षीया सरिता भिसिडलाई असार १४ गते घाँस काट्दै गर्दा गुर्वे सपले देउरे हातमा डस्यो। एम्बुलेन्स रिजर्व गरेर उनलाई सरासर भापाको चारआलीस्थित नेपाली सेनाको सर्पदंश उपचार केन्द्रमा ल्याइयो। त्यसैगरी, भद्रपुर नगरपालिका-१० का ३१ वर्षीय दधी राजवंशीलाई यही असार १६ गते बाख्राका लागि वारीमा घाँस काट्दै गर्दा किराले टोकेजस्तो लाग्यो। केहीबेरमा रात बगेपछि उनी मोटरसाइडकलमा बसेर

सपले डसनासाथ उपचारका लागि आउने विरामी सबैलाई विप संक्रमण भएको हुँदैन। गोमन, करेत, गुर्वेजस्ता विपालु सपले डस्का मात्र विरामीको ज्यान खतरा हुन्छ। तर, जतिसुकै खतरा भए पनि सर्पदंश उपचार केन्द्रमा छिट्टै आइपुगेका विरामीको उपचारपछि ज्यान बाँच्ने गरेको छ। पाँचथर जिल्लाको फाल्गुनू गाउँपालिका-१ की ४० वर्षीया सरिता भिसिडलाई असार १४ गते घाँस काट्दै गर्दा गुर्वे सपले देउरे हातमा डस्यो। एम्बुलेन्स रिजर्व गरेर उनलाई सरासर भापाको चारआलीस्थित नेपाली सेनाको सर्पदंश उपचार केन्द्रमा ल्याइयो। त्यसैगरी, भद्रपुर नगरपालिका-१० का ३१ वर्षीय दधी राजवंशीलाई यही असार १६ गते बाख्राका लागि वारीमा घाँस काट्दै गर्दा किराले टोकेजस्तो लाग्यो। केहीबेरमा रात बगेपछि उनी मोटरसाइडकलमा बसेर

चारआलीको सर्पदंश उपचार केन्द्र आइपुगे। सर्पदंशका दुवै विरामीलाई विपालु करेत र गुर्वे सपले डसेको सर्पदंश उपचार केन्द्रका सैन्य प्राविधिक पोखरेल वताउँछन्। 'सपले डसेपछि विरामीले अलमल र हलचल नगरी छिटोभन्दा छिटो सर्पदंश उपचार केन्द्रमा जानुपर्छ,' उनी भन्छन्, 'विपालु सपले डसेको रहेछ भने हामी अवस्था अनुसार एन्टी स्नेक भेनम वा एन्टी वायोपेटिक औषधिको प्रयोग गरेर उपचार गर्छौं।' सपले डसेलगत्तै उपचार केन्द्रमा ल्याइएको जस्तोसुकै विरामी पनि बच्ने जोखिममा पर्ने गरेको छ। असार १७ गते विहान ८:४० बजेतिर खेतमा आली लगाउँदै गर्दा करेत सपले डसेर घाइते भएका विरामीको बुझ्दासन्ति-१ का ५३ वर्षीय लिलाप्रसाद न्यौपाने तत्कालै सर्पदंश उपचार केन्द्रमा आएका कारण बाँच्न सफल भएको बताउँछन्। 'आली लगाउँदै थिएँ, चिरिकक केहीले टोकेजस्तो लाग्यो,' उनी भन्छन्, 'हिलो नगरी चारआलीको उपचार केन्द्रमा आएँ। अलकति हिलो गरेको भए, विप फैलिएर के हुन्थ्यो भन्न सकिने थिएन।'

गर्मीयामा विरामी धेरै सपले बाँडे महिना डस्ने सम्भावना भएता पनि बर्खाको गर्मीमा यो समस्या धेरै बढ्ने गरेको छ। वैशाखदेखि

भदौ महिनामा सर्पहरू गुप्तवासबाट बाहिर निस्किएर आहारको खोजीमा डुल्ने हुँदा यहीवेला मानिसलाई डस्ने गरेका छन्। चारआलीस्थित सर्पदंश उपचार केन्द्रमा यही वैशाखमा ७४ जना सर्पदंशको उपचार गर्न आएकोमा आठ जना विपालु सपले डसेका विरामी छन्। जेठ महिनामा १२९ जना विरामी आएको र तीमध्ये २२ जनालाई विपालु सपले डसेको पाइएको उपचार केन्द्रले जनाएको छ। असारमा उपचारका लागि आएका एक सयजनामध्ये १४ जनामा विपालु सपले डसेको पाइएको थियो। सेनाको प्रत्यक्ष प्राविधिक निगरानीमा सञ्चालित यो उपचार केन्द्रमा समुदायबाट गठित समिति छ। दुर्गाप्रसाद भट्टराईको अध्यक्षतामा रहेको समितिले केन्द्रलाई समुदाय र सरकारबाट सहयोग जुटाउन मद्दत गर्दै आएको छ। भारतको दार्जीलिंगबाट समेत सर्पदंशको उपचारका लागि भारतीय नागरिक यहाँ आउने गरेको समितिका अध्यक्ष भट्टराई बताउँछन्। केन्द्रमा २२ शयक छ भने एउटा भेन्टिलेटर भद्रपुरस्थित प्रादेशिक अस्पतालमा राखिएको छ। गम्भीर प्रकृतिका विरामीलाई आईसयु र भेन्टिलेटरमा राखेर उपचार गरिँदै आएको भट्टराईले जानकारी दिए।

नेपाल सरकारले नै सर्पदंश उपचारका लागि एन्टी स्नेक भेनम औषधि उपलब्ध गराउँदै आएको छ। तर, उपचारलाई व्यवस्थित तुल्याउन व्यवस्थापन समितिले सामान्य उपचार सेवा शुल्क लिन गरेको छ। वेलैमा उपचार नपाएको अवस्थामा विपालु सर्पदंशका विरामीको मृत्यु हुने गरेको छ। तर, त्यस्ता विरामी उपचार केन्द्रसम्म नआइपुग्ने गरेका कारण मृतकको तथ्यांक भेटिँदैन। दश वर्षअघिको एउटा अनुसन्धान प्रतिवेदनका अनुसार उपसवेला बसेरिन सर्पदंशबाट नेपालमा तीन हजारसम्मको मृत्यु हुने गरेको थियो। तर, सचेतना बढेको र उपचार केन्द्रको संख्या बढेका कारण हाल सर्पदंशबाट मृत्यु हुनेको संख्या वार्षिक २०० भन्दा कम रहेको अनुमान गरिएको छ। स्वास्थ्य मन्त्रालयको इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखाकी पशु चिकित्सक डा. रोशिका श्रेष्ठले पनि सर्पदंशबाट हुने मृत्युको आधिकारिक तथ्यांक नरहेको स्वीकार गरिन्। रासस

कतारमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 10 columns: Sr. No., Job Title, Male/Female, Monthly Salary (QR), Monthly Salary (N.R.), and other details. Includes jobs like Carpenter, Brick Mason, Labour, etc.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० असार २७ गते (12th July, 2023) मा हुनेछ।

कल्याणकारी कोषसम्बन्धित व्यवस्था: रु. १,५००/- कामदार आफैले सेवा शुल्क नि:शुल्क। वैदेशिक रोजगार विभागबाट गराइएको जानकारी: १) आफ्नो नाममा भिसा प्राप्त भई जाने निश्चित भएपछि मात्र कम्पनीले गर्दै रकम बुझाउनु होला।

Pari Overseas Pvt. Ltd. Sinamangal, Kathmandu, Nepal - Tel: +977-4490447, 4490448 Email: parioverseas177@gmail.com, Web: www.parioverseas.com

मलेसियामा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 10 columns: Sr. No., Job Title, Male/Female, Monthly Salary (RM), Monthly Salary (N.R.), and other details. Includes Factory Worker.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० असार २७ गते (12th July, 2023) मा हुनेछ।

कल्याणकारी कोषसम्बन्धित व्यवस्था: रु. १,५००/- कामदार आफैले सेवा शुल्क कति लाग्ने र कस्तो व्यहोरे - नि:शुल्क। वैदेशिक रोजगार विभागबाट गराइएको जानकारी: १) आफ्नो नाममा भिसा प्राप्त भई जाने निश्चित भएपछि मात्र कम्पनीले गर्दै रकम बुझाउनु होला।

Muskan Overseas Pvt. Ltd. Samakhusi -26, Kathmandu, Nepal. Tel: +977-1-4358026, 4363094 Email: muskanoverseas78@gmail.com, Web: www.muskanoverseas.com.np

साउदीमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 10 columns: Sr. No., Job Title, Male/Female, Monthly Salary (SR), Monthly Salary (N.R.), and other details. Includes Cement Mixer Driver, Trailer Truck Driver.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० असार २७ गते (12th July, 2023) मा हुनेछ।

Table with 10 columns: Sr. No., Job Title, Male/Female, Monthly Salary (SR), Monthly Salary (N.R.), and other details. Includes Construction Worker, Upload and Download Agent.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० असार २७ गते (12th July, 2023) मा हुनेछ।

Kapeel Manpower Pvt. Ltd. P.O. Box: 8975, Kupandole, Lalitpur, Nepal. Tel: 01-5451901, Fax: 977-1-5542407 Mobile: 9851324457, 9823299605 E-mail: kapeelmanpowerpvttd@gmail.com Website: www.kapeelmanpower.com.np

मलेसियामा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 10 columns: Sr. No., Job Title, Male/Female, Monthly Salary (RM), Monthly Salary (N.R.), and other details. Includes Agriculture Worker.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० असार २७ गते (12th July, 2023) मा हुनेछ।

कल्याणकारी कोषसम्बन्धित व्यवस्था: रु. १,५००/- कामदार आफैले सेवा शुल्क नि:शुल्क। वैदेशिक रोजगार विभागबाट गराइएको जानकारी: १) आफ्नो नाममा भिसा प्राप्त भई जाने निश्चित भएपछि मात्र कम्पनीले गर्दै रकम बुझाउनु होला।

Kasturi International Service Pvt. Ltd. Baluwater, Maharajgunj, Kathmandu, Nepal. Tel: +97714539647, +97714541458 E-mail: kasturi128@hotmail.com, Web: www.kasturiint.com

मलेसियामा रोजगार SEGI CASH & CARRY SDN. BHD.

Table with 10 columns: Sr. No., Job Title, Male/Female, Monthly Salary (RM), Monthly Salary (N.R.), and other details. Includes General Worker.

अन्तरवार्ता: २०८० असार २७ गते (12 July 2023) जेनापार कार्यालयमा हुनेछ।

TALENT OVERSEAS SERVICE PVT. LTD. Gausala-9, Ktm., Lic. No. 704/064/065 Ph No.:01-4113744

कम्पनी खारेजीको सूचना श्री कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय, त्रिपुरेश्वरमा मिति २०६६/७/२६ मा दर्ता भएको प्रा. लि. नं. ६७९९२ को बाइट स्टार डेभलपमेन्ट प्रा. लि. को सञ्चालकहरूको मिति २०८०/०३/१९ मा बसेको विशेष साधारण सभामा कम्पनीलाई स्वैच्छिक खारेजीमा लैजाने निर्णय गरेकोले कम्पनी ऐन, २०६३ अर्न्तगत रजि. कम्पनी खारेजीको प्रक्या शुरु गरिएको छ।

दशम ८८ उपचार केन्द्र सर्पदंशको उपचार गर्ने भनेर ३१ जिल्लामा ८८ उपचार केन्द्र सञ्चालनमा रहेका छन्। यी बाहेक सरकारी अस्पतालमा पनि उपचार हुने गरेको छ। कोशी प्रदेशमा १३ वटा सर्पदंश उपचार केन्द्र रहेकोमा भापा जिल्लामै चारवटा रहेका छन्। भापाको चारआलीस्थित नेपाली सेनाको ब्यारिक परिसरमा रहेको सर्पदंश उपचार केन्द्र कोशी प्रदेशको सबैभन्दा ठूलो उपचार केन्द्र हो। नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले दमकका र सहारा नेपाल बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाले कनकाईमा

अनलाइन पत्रिका बन्द हुने सूचना प्रथम पटक सूचना प्रकाशित मिति : २०८०/०३/२० यस www.samridnepal.com नामक अनलाइन पत्रिका कुनै दायित्व नरहने गरी बन्द गर्न लागिएको हुँदा तत्सम्बन्धमा कोही कसैको केही लेनदेन बाँकी बक्योता भएमा यस सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ दिनभित्र कार्यालय समयमा सम्पर्क गरी हिसाब मिलान गर्नहुन अनुरोध गर्दछौं।

अधिकतम सुद्धा बिक्री मूल्य (MRP) प्रकाशनको सूचना यस Panchasorna Group Pvt. Ltd. कम्पनीले CHINA बाट पैठारी गरेको देवायको मालबस्तुहरूको अधिकतम सुद्धा बिक्री मूल्य (MRP) निम्न बमोजिम भएको व्यहोरा सबसाधारण जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ।

Table with 10 columns: Sr. No., Brand Name, Model, Quantity, Price, and other details. Includes RANGHOOD CHIMNEY, PANCHAFRESH, etc.

दशम ८८ उपचार केन्द्र सर्पदंशको उपचार गर्ने भनेर ३१ जिल्लामा ८८ उपचार केन्द्र सञ्चालनमा रहेका छन्। यी बाहेक सरकारी अस्पतालमा पनि उपचार हुने गरेको छ। कोशी प्रदेशमा १३ वटा सर्पदंश उपचार केन्द्र रहेकोमा भापा जिल्लामै चारवटा रहेका छन्। भापाको चारआलीस्थित नेपाली सेनाको ब्यारिक परिसरमा रहेको सर्पदंश उपचार केन्द्र कोशी प्रदेशको सबैभन्दा ठूलो उपचार केन्द्र हो। नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले दमकका र सहारा नेपाल बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाले कनकाईमा

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

आयोगको निर्णय स्वागतयोग्य

लोकतन्त्रको पर्याय हो- निष्पक्ष निर्वाचन। तर, हरेक निर्वाचनमा धाँधलीको आरोप लाग्छ। विवादरहित उम्मेदवार पाउन मुश्किल छ। निर्वाचन कहिले हुन्छ भन्ने कार्यतालिकाको ठेगान छैन। मतदानमा निर्णय क्षमता भएका अधिकांश युवा सहभागी हुन्छन्। उनीहरूका मत बाकसमा खस्छ, तर नक्कली मतदाताबाट। निर्वाचित भएपछि नीतिगतदेखि आर्थिक भ्रष्टाचार गरी अकुत कमाउने उम्मेदवारको कमी छैन। ललित निवास प्रकरण, नक्कली भुटानी शरणार्थी प्रकरण यसका बाछिटाहरू हुन्।

निर्वाचन प्रणालीमा यस्तै विविध समस्या छन्, जसको समाधानका लागि बेलाबेला प्रश्न उठ्दै आएको छ। यावत कुराको सम्बोधनका लागि निर्वाचन आयोगले सोमबार मस्यौदा तयार पारेको छ। 'निर्वाचनसम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयकको मस्यौदा'मा ती विषयलाई सम्बोधन हुने बुँदाहरू समावेश भएका छन्।

निर्वाचन प्रयोजनका लागि विदेशमा रहेका नेपाली नागरिकको विवरणसमेत संकलन हुँदै छ। यसैगरी आयोगले विदेशमा रहेका मतदाता नामावलीमा समावेश व्यक्तिलाई सोही मुलुकबाट मतदान गर्ने व्यवस्था मिलाउनेसमेत निर्णय गरेको छ। यद्यपि, मस्यौदामा समानुपातिकका लागिमात्र यो व्यवस्था हुने भनिएको छ। 'नो भोट'लाई पनि कार्यान्वयनमा ल्याउने प्रस्ताव मस्यौदामा छ। यो राम्रो व्यवस्था हो। आयोगले निर्वाचन हुने मिति विधेयकमै तोकिने प्रस्तावसमेत मस्यौदामा उल्लेख गरिएको छ। निर्वाचनको निश्चित कार्यातलिका तय भएपछि चुनावमा बेग्लै रौनकता छाउने देखिन्छ। आयोगको मस्यौदामा उम्मेदवारहरूका लागि कडा व्यवस्था पनि छन्। कुनै पनि पराजित उम्मेदवार आफ्नो क्षेत्रमाबाहेक अर्को क्षेत्रमा जान नपाउने, कुनै दल नत्यागी अर्को दलको उम्मेदवार बन्न नपाउने व्यवस्था कार्यान्वयन भएमा दलीय किचलो विस्तारै अन्य हुने देखिन्छ। त्यसैगरी आयोगको मस्यौदामा निर्वाचनमा उम्मेदवारले मात्र नभई आफ्नो परिवारको सदस्यको नाममा रहेको सम्पत्ति विवरणसमेत पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ। यसले भ्रष्टाचारमा दुरुस्साहान हुने देखिन्छ।

प्रतिनिधिसभा वा प्रदेशसभा सदस्यका समानुपातिक प्रणालीबाट दुईपटक निर्वाचित भइसकेका व्यक्ति सोही निर्वाचनमा उम्मेदवार हुन नपाउने व्यवस्था स्वागतयोग्य भए पनि पहुँचवालाहरूको रजाई पनि रोकिनुपर्छ। साविकको निर्वाचनसम्बन्धी कानूनमा परिमार्जन गरी 'निर्वाचनसम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक' गृह मन्त्रालयमार्फत संसदमा पेश हुने तय गरिएको छ। यसका लागि संसदमा बृहत छलफल हुने देखिन्छ। मस्यौदामा भएका सकारात्मक व्यवस्थाहरू समेटेर कानूनको रूपमा ल्याउन संसदले पनि तदारुकता देखाओस्। नो भोट, विदेशबाटै मतदान गर्न पाउनुपर्नेलागायत मागलाई कानुनी रूपमा सम्बोधन गरिनुपर्छ। साथै, प्रत्यक्ष निर्वाचनमा पनि महिलालाई अनिवार्य ३३ प्रतिशत आरक्षणको व्यवस्था, समानुपातिकबाट दुईपटकभन्दा बढी उम्मेदवार बन्न नपाउनेलागायत आयोगको प्रस्ताव स्वागतयोग्य छ।

मनन्योग्य

चाणक्य नीति

मलाई तिमीजस्तो साथीसंग पूरा भरोसा छ विराध तिमी सुफुफुभले ओतप्रोत भएका व्यक्ति हो। राक्षस र विराधको यो कुरा हुँदै थियो। एउटा संकेत स्वरले दुवै फरक विराधले सतर्क हुँदै भन्यो- 'लाग्छ कुनै गुप्तचर हो। शत्रु या मित्र यसलाई हेर्नुपर्छ'। उसलाई हेर्न विराध हिँड्यो अगाडि जीवास एक अपरिचितलाई लिई आइरहेछ। जीवाक्ष त्यै गुप्तचर थियो जो विषकन्यासँग गाएको थियो। चाणक्यद्वारा बन्दी भएको थियो। नजिकै आएपछि जीवाक्षले विराधको चरण छोयो। अपरिचितले नमस्कार गर्‍यो।

जीवाक्षले भन्यो- 'त्यो संकेत आवाज मेरै थियो। म यी मित्रको उपकारी हुँ। यिनले आफ्नो प्राण संकटमा पारेर चाणक्यको दुर्भेद्य कारागारबाट छुटाए। यो प्रयासमा यिनी घायल भए। इश्वरका कृपाले शत्रुका तीरबाट बलबल बच्यो। यी पनि चाणक्यसंग प्रतिशोध लिने प्रतीक्षामा छन्। अबसर खोज्दै थिएँ यस्तैमा परमगुणी महामात्य राक्षससंग मेरो भेट गराउन यिनलाई लिई यहाँ आएको हुँ। विराध ती दुवैलाई लिई राक्षसकहाँ गयो। जीवाक्षले

घटना भन्यो। राक्षसले खुसी हुँदै हामीलाई यो समयमा मित्रको अति आवश्यकता छ भने। सायद राक्षस त्यो रहस्यमय चाणक्यका रहस्यबाट परिचित थिएन। वास्तवमा सिंहका गुफामा प्रवेश गरे उसका रहस्य जान्न एक सामा चाल थियो यागको वास्तविकता थियो जीवलाई छुटाउन पि ज व्यक्ति को एक विश्वस्त गुप्तचर थियो।

यो चाणक्यको गोप्य गुप्तचरको नै एउटा चमत्कार थियो। उनलाई मिनेट मिनेटको सूचना प्राप्त हुन्थ्यो। उनले आफ्ना मृत्युका मुखमा घुमाएर गुप्तभन्दा गुप्त रहस्यहरू पाउन तयार पारेका थिएँ यसकै परिणामस्वरूप नै राक्षसद्वारा पुरु तथा मलय र अन्य पाँच राजास पाटलीपुत्र (पटना) मा आक्रमण गर्ने सूचना पाएका थिएँ चाणक्यले।

पाटलीपुत्र (पटना) को दरवार, सबै राजदरवारिया आफ्ना स्थान अनुशासित भई बाँससकेका छन्। विगुलको स्वरसँगै उद्घोषको महाराज चन्द्रगुप्त आउदै हुनुहुन्छ भने घोषणा सुनियो। अर्को घोषणा प तेजस्वी महानीतिज्ञ मगधका भाग्यविधाता महात्मा चाणक्य दरवारमा हुनुहुन्छ भन्ने पनि। क्रमशः



► चेतन अधिकारी

तीनै तहका सरकारले जेटदेखि असारको १० गतेसम्ममा नीति र कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गरे। राज्यले नै करिब चार अर्ब रूपैयाँ लगानी गरेर गरेको जनगणनाको नतिजा प्रकाशन भएका दुई महिना नबित्दै ल्याएका नीति कार्यक्रममा त्यसको कुनै भल्को पाउँदैन। राज्यलाई कुनै नयाँ तथ्यांकको आवश्यकता नपरेको हो भने वर्षको भण्डै ४० करोड रूपैयाँ किन जनगणनाका नाममा लगानी गरिएको हो ? तथ्यांक आवश्यक परेको हो भने संघीय, प्रदेश र स्थानीय सरकारले बनाउने नीति नै यिनै 'फ्रेस तथ्यांक'लाई आधार मानेर बनाउनुपर्ने हो किन त्यसो नभएको हो ? जनगणनाको मुख्य औचित्य भनेकै देशमा रहेको जनसंख्याका आधारमा समुचित विकास गर्न, देशमा बसोबास गरेका मानिसलाई राज्यले उपलब्ध गराउने सेवा प्रवाहलाई सहज र सरल बनाउन, मानिसको बसोबासका आधारमा साधन स्रोतको समुचित वितरण गर्न उपयोग गर्नुपर्ने हो तर त्यसो भएको पाइएन।

राष्ट्रिय जनगणनाले देशको जनसंख्या

स्थिरतातर्फ उन्मुख भएको देखाउँदा आन्तरिक रूपमा भने जनसंख्या घट्ने र बढ्ने दरमा भिन्नता छ। कुनै भूगोलमा जनसंख्या वेस्सरी थुप्रिंदो अवस्थामा छ भने कुनै भूगोल निर्जन हुने हुन्छ कि भन्ने चिन्ता थुप्रिंदो छ। गत चैतमा प्रकाशित राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजाको प्रतिवेदनले नेपालको जनसंख्या वितरणको खाडललाई उजागर गरेको छ। देशको एकमुष्ट जनसंख्या, वृद्धिदर, जनघनत्व आदिको तथ्यांक हेर्दा नेपाल जनसांख्यिक हिसाबले सुविधाजनक र सन्तोष गर्न ठाउँमा छ। किनकि, यहाँको जनसंख्या वृद्धिदर ०.९२ प्रतिशतमात्र छ। जनघनत्व १९८ प्रति वर्गकिलोमिटर छ। कूल प्रजननदर २.१ प्रतिमहिला मात्र छ। यो अवस्था प्राप्त गर्नु निश्चय नै खुसीको खबर हो।

नेपालभित्र पसेर आन्तरिकरूपमा जनसांख्यिक अवस्था केलाउँदा हिमाल र पहाडका ३४ वटा जिल्लाको जनसंख्या घट्ने देखिन्छ। बाँकी रहेका पहाडी जिल्लामा जनसंख्याको वृद्धिदर न्यून छ। तराईका २० वटा जिल्लाको जनसंख्या वृद्धिदर उच्च छ। प्राकृतिकरूपमा हुने जनसंख्याको वृद्धिदर तीनवटै भूगोलमा समानजस्तै छ। जनसंख्या घटवढको कृत्रिम कारण बसाईसराइले नेपालको जनसांख्यिक सन्तुलन खल्वल्याउने अवस्थामा पुगेको छ। जनसंख्या घटवढ गराउने मुख्य तीनवटा कारण हुन्छन्। जन्म, मृत्यु र बसाईसराइ। जन्मले जनसंख्या बढाउँछमात्र। मृत्युले घटाउँछमात्र तर बसाईसराइ यस्तो तत्त्व हो जसले उद्गमस्थलमा जनसंख्या घटाउँछ भने गन्तव्यस्थलमा जनसंख्या बढाउँछ। अर्थात् बसाईसराइमा जनसंख्या घटाउने र बढाउने दुवै भूमिका एउटै व्यक्तिले निर्वाह गर्न सक्छ।

जनगणनापछि हिमाल र पहाडमा जनसंख्या घटकायमा चिन्ता धेरै गरियो। बहसहरू पनि यतैतिर केन्द्रित भए। तर, सानो भौगोलिक क्षेत्रफल ओगेटेको तराईले जनसंख्याको आधाभन्दा बढी हिस्सा (५३.३ प्रतिशत) को भार बोक्नुपर्दा आउनसक्ने असर प्रभावका बारेमा कसैमात्र बहस भएको महसुस भएको छ।

तराई केन्द्रित जनसंख्या: चुनौती र अवसर

हिमाल, पहाड जनसंख्या घट्दा तराईमा यसरी थपियो

वि.सं. २०७८ को जनगणनाअनुसार नेपालमा दुई करोड ९१ लाख ६४ हजार ५७८ छ। यसमध्ये नेपालको तराई क्षेत्रमा एक करोड ५६ लाख ३४ हजार छ जनसंख्या रहेको छ। पहाडमा एक करोड १७ लाख ५७ हजार ६२४ र हिमालमा १७ लाख ७२ हजार ९४८ जनसंख्या रहेको छ। भौगोलिक विभाजनअनुसार तराई क्षेत्रमा भापादेखि कञ्चनपुरसम्म २१ वटा जिल्ला पर्दछन्। नवलपरासीलाई एक जिल्लाबाट दुई जिल्लामा विभाजन गरेपछि तराईमा २१ वटा जिल्ला गणना गरिएको छ।

कुनै बेला जंगलको खानी र औलोको खानीका रूपमा रहेको तराई विभिन्न समयमा भएका राजनीतिक आन्दोलन, सरकारी नीति तथा औलो उन्मूलनपछि बस्नयोग्य भएको हो। सुरुआती चरणमा वर्षभरि खान पुग्ने, पहाडको तुलनामा

किनकि, २०२८ सालको जनगणनामा ३७.६ प्रतिशत भएको तराईको जनसंख्या पूर्व-पश्चिम राजमार्गको निर्माण प्रारम्भ र सम्पन्न भएपछि यति बढ्यो कि २०३८ सालमा भएको जनगणनामा छ प्रतिशत बढेर ४३.६ प्रतिशत मानिसहरू तराईमा बस्ने भइसकेका थिए।

तराईमा बसोबास गराउन सरकारी प्रोत्साहन

तत्कालीन सरकारले पहाडबाट मधेसमा बसाईसराइलाई उत्प्रेरित गर्न विभिन्न प्रकारका कार्यक्रमहरू अघि सारेको थियो। विभिन्न पञ्चवर्षीय योजनाकालमा आकर्षक प्रस्तावसहित पहाडबाट तराईतिर बसाई सार्न राजा महेन्द्रले थालेका थिए। नेपालमा पहाडबाट तराईलाई आवादा गरेर बसोबासका लागि प्रेरित गर्न अघि सारिएका केही कार्यक्रमहरू यस्ता थिए राप्ती उपत्यका बहुउद्देश्यीय परियोजना (सन् १९५६-६२), खजुरा पुनर्वास परियोजना बाँके (१९६६), जमुनी



सुखसयलको उपभोग गर्न पाइने गन्तव्यका रूपमा विकास भएको तराई माओवादी सशस्त्र द्वन्द्वका बेला सुरक्षित स्थानको रूपमा मानिँदै मानिसको बसाईसराइको लहर यतातिर सोफिएको हो। त्यसको प्रमाणका रूपमा माओवादी सशस्त्र द्वन्द्वको सुरुआत नहुँदै २०४८ सालमा भएको जनगणनामा तराई क्षेत्रको जनसंख्या कूल जनसंख्याको ४६.७ प्रतिशतमात्र थियो। तर, सशस्त्र द्वन्द्व चरम अवस्थामा पुगेको बेला २०५८ सालमा भएको जनगणनामा ४८.४ प्रतिशत पुग्यो।

वि.सं. २०७२ देखि नेपालमा संघीय लोकतान्त्रिक व्यवस्था लागू भएपछि तराईमा भन्ने मानिसको बहाव कम होला भन्ने अनुमान गरिएको थियो। संघीयतासँगै मानिसहरूले विकास, स्रोत, साधन र राजनीतिक सामाजिक पहुँच आदिको पनि समान वितरणको आशा राखेका थिए।

तर, संविधान जारी हुनुपूर्व र संविधान जारी भइसकेपछि भएका दुई जनगणनाका तथ्यांक हेर्दा मानिसहरूको बहाव र रोजाई वर्दलिन। एक अर्बले भन्दा संघीयताबाट हिमाल र पहाडका अपेक्षा पूरा हुन सकेनन्। २०६८ सालमा भएको जनगणनामा नेपालको ५०.३ प्रतिशत जनसंख्या तराई क्षेत्रमा बसेको थियो भने संविधान जारी भएपछि २०७८ सालमा भएको जनगणनामा ५३.३ प्रतिशत मानिसहरू तराईमा बसेको देखियो।

नेपालको अन्नको भण्डारका रूपमा तराईलाई चिनिँदै गरीरहेछ। हुन पनि समथर मैदान, सिंचाइयुक्त क्षेत्र भएकाले यसले नेपालको पहाडी र हिमाली क्षेत्रलाई अतिरिक्त अनाज आपूर्ति गर्नमात्र होइन भारतमा निर्यात पनि गर्ने हैसियत राख्यो। त्यसको उदाहरणका रूपमा भद्रपुर, रंगेली, गौरीगञ्जस्ता सीमावर्ती बजारलाई लिन सकिन्छ। जहाँ ठूला-ठूला धान मिलहरू थिए। नेपालमा उत्पादन भएको धान, चामल भारतका बजारमा विक्री गरिन्थ्यो। अहिले अवस्था उल्टिएको छ। हिजो धान उत्पादन गर्ने खेतहरू घरले भरिएका छन्। मानिसहरूको रूचि कृषिक्षेत्रमा घट्दो छ। उत्पादन त्यसैअनुसार साँघुरिंदो अवस्थामा छ। यसले गर्दा धान चामल निर्यात गर्ने मिलहरू जीर्ण बनेका छन्। हिजो आफैँले निर्यात गर्ने सीमावर्ती बजारबाट हामीहरू धान चामल किनेर पाएका छौं।

वि.सं. २०२८/२९ तिर राजा महेन्द्रले पूर्व-पश्चिम राजमार्गको अवधारणा ल्याएपछि र ठाउँठाउँमा जंगल फाँडेर बस्ती बसाउने अनुमति दिएपछि हिमाली र पहाडी क्षेत्रबाट मानिसहरू तराईतिर ओडिरिन थालेका हुन्। नेपालको इतिहासमा २०२८ देखि २०३८ सालको एक दशकलाई एक प्रकारले बसाईसराइको दशक माने पनि हुन्छ।

पुनर्वास परियोजना बर्दिया (१९७०), भापा पुनर्वास परियोजना (१९७०), प्रशासन पुनर्वास परियोजना (१९७५), धनेवा पुनर्वास परियोजना नवलपरासी (१९७५), जुगेडा पुनर्वास परियोजना (१९७५) आदि।

पहिलो पञ्चवर्षीय योजनाकालदेखि निरन्तरता दिँदै आएको यो कार्यक्रममालाई छैटौँ पञ्चवर्षीय योजनाकाल (१९८०-८५)मन कञ्चनपुर, बर्दिया, सर्लाही, नवलपरासी, कैलाली र भापालगायतका जिल्लामा विस्तार गरिएको थियो। यी जिल्लाहरूमा पहाडी र हिमाली क्षेत्रबाट मानिसहरू ल्याउनका लागि सन् १९६४ मा सरकारले पुनर्वास कम्पनी नै स्थापना गरेर पहाडबाट तराईतिरको बसाईसराइलाई उत्प्रेरित गरेको थियो। सुरुमा पूर्वपश्चिम राजमार्ग आसपासका ठाउँहरूमा बसाईसराइको सघन प्रभाव थियो। पछिल्ला वर्षहरूमा ती ठाउँमा मानिसहरू भएर, नयाँ बसाई सुरुवाहरूले त्यस क्षेत्रमा जमिन किन्ने हैसियत पुर्‍याउन नसकेर र जनसंख्याको वृद्धिसँगै तराईका गाउँहरूमा स-साना सहरको विकास भएका कारण मानिसहरू भित्री गाउँसम्म पुगेर बसोबास गर्ने क्रम बढाएका छन्। त्यसैले गर्दा मिहीन ढंगले हेर्ने हो भने पछिल्ला वर्षहरूमा राजमार्गमा जोडिएका सहरहरू भर्दै गएपछि त्यससँगै जोडिएका दक्षिणतिरका साना सहरहरूको जनसंख्या वृद्धिदर उच्च छ। उदाहरणका लागि, बुटवल उपमहानगरको जनसंख्या वृद्धिदर (३.३२ प्रतिशत) भन्दा तिलोत्तमा नगरपालिकाको जनसंख्या वृद्धिदर (३.८४) उच्च रहेको छ। जहाँ राजमार्गका सहरको फैलावटको सम्भावना उच्च विन्दुमा पुगेको छ। त्यहाँबाट मानिसहरू दक्षिणतर्फ धकेलिन थालेका छन्।

तराईका दुई दुःख

तराईको दुःख आन्तरिकमात्र छैन, बाह्य जनसंख्याको भार बोक्नुपर्ने पनि छ। खुला सिमानका कारण नेपालमा दक्षिणबाट मानिसहरू आवातजावत गर्न कुनै रोकतोका छैन। त्यसकारण ठूलो संख्यामा दक्षिणतिरका मानिसहरू पनि तराई क्षेत्रमा बसोबास गरेका छन् भनेर विभिन्न समाचार र प्रतिवेदनमा बेलाबेला सार्वजनिक हुने गरेका छन्। यी सबैको कूल योग भनेको तराईमा एक प्रकारको जनसंख्या बहुलताको समस्या हो।

यसो भनेर यति जनसंख्यालाई तराईले धेने सक्ने भन्नेचाहिँ होइन। जनसंख्याको यो आकर्षणलाई व्यवस्थित गर्ने, अन्नको भण्डारका रूपमा रहेको तराईको पहिचानलाई कायमै गर्ने, निर्यातलाई निरुत्साहित गर्ने जिम्मेवारीको अंश पनि तराई क्षेत्रलाई बढी छ। त्यसले गर्दा तराईमा ढिलो नगरी एकीकृत बस्ती विकासका कार्यक्रम, कृषि

र बसोबासको जमिनको वर्गीकरण, व्यवस्थित सहरीकरण, उद्योगधन्दा, विद्यालय र अस्पताल, विमानस्थल आदि जस्ता पूर्वाधारको सञ्चालनका दीर्घकालीन योजना जरुरी छ।

नेपालमा अहिले तीन तहका सरकार छन्। तीनै तहका सरकारले जेटदेखि असारको १० गतेसम्ममा नीति र कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गरे। राज्यले नै करिब चार अर्ब रूपैयाँ लगानी गरेर गरेको जनगणनाको नतिजा प्रकाशन भएका दुई महिना नबित्दै ल्याएका नीति कार्यक्रममा त्यसको कुनै भल्को पाउँदैन। राज्यलाई कुनै नयाँ तथ्यांकको आवश्यकता नपरेको हो भने वर्षको भण्डै ४० करोड रूपैयाँ किन जनगणनाका नाममा लगानी गरिएको हो ? तथ्यांक आवश्यक परेको हो भने संघीय, प्रदेश र स्थानीय सरकारले बनाउने नीति नै यिनै 'फ्रेस तथ्यांक'लाई आधार मानेर बनाउनुपर्ने हो किन त्यसो नभएको हो ? जनगणनाको मुख्य औचित्य भनेकै देशमा रहेको जनसंख्याका आधारमा समुचित विकास गर्न,

देशमा बसोबास गरेका मानिसलाई राज्यले उपलब्ध गराउने सेवा प्रवाहलाई सहज र सरल बनाउन, मानिसको बसोबासका आधारमा साधन स्रोतको समुचित वितरण गर्न उपयोग गर्नुपर्ने हो तर त्यसो भएको पाइएन।

सानो भूगोलमा ठूलो जनसंख्या, राजनीतिको नयाँ एजेण्डा

सघन जनसंख्याको भार खेपिरहेको तराईले आगामी दशकहरूमा राजनीतिमा नयाँ-नयाँ मुद्दाहरू स्थापित गर्ने कुराका संकेतहरू त अहिले नै देखिन थालेका छन्। तर, अहिलेचाहिँ यस ठाउँमा बसोबास गर्न आएका मानिसहरूलाई व्यवस्थितरूपमा बसाउन सकिने भने आगामी केही दशकमा तराईमा बस्ने मानिसहरूले कष्टपूर्ण जीवन शैली बिताउनुपर्ने हुन्छ।

प्राकृतिक विपत्तिमा ठूलो धनजनको क्षति तराईको निर्यात हुनेछ। घना जनसंख्याको आवश्यकता पूरा गर्न नसक्दा हुनसक्ने दंगा अर्को जोखिम हो। त्यसैले यी सबै कुरालाई मध्यनजर गरेर तराईको खेतीयोग्य जमिनको आकार घटे पनि उत्पादन बढाउनु पनि हाँप्ने दायित्व हुनेछ। कृषिमा आधुनिकीकरण, यान्त्रिकीकरण, मल बीउको समयमै उपलब्धता र कृषि उपजको बजारको सुनिश्चिचता तराईका प्राथमिकता हुनुपर्दछ।

तराईको 'ब्रेन गेन' अवसरको खानी

बसाईसराइ गन्तव्य स्थानका लागि चुनौतीमात्र होइन, ठूलो अवसर पनि हो। संसारका जति पनि देशहरूले चाँडोचाँडो समृद्धि हाँसिल गरेका छन्। त्यहाँ बसाईसरावको ठूलो योगदान छ। यसरी दक्ष, शीपयुक्त तथा क्षमतावान् मान्छे बसाई सरी कुनै पनि स्थानमा आउने अवस्थालाई जनसांख्यिक भाषामा 'ब्रेन गेन' भनिन्छ। यस अर्थमा नेपालको तराईले ब्रेन गेन गरिरहेको स्थिति छ भने हिमाली र पहाडी क्षेत्रहरूले 'ब्रेन ड्रेन'को सामना गरिरहेका छन्।

बसाई सरे भने मानिसहरू अक्सर साहसी, सिर्जनशील, पढाएला, जोखिम मोल्नसक्ने, युवा र तुलनात्मकरूपमा आर्थिकरूपले सम्पन्न वर्गका हुन्छन्। यसको परीक्षणका लागि तपाईं हामीले हाम्रो गाउँछिमेकलाई नयाँ थातथलो बनाउन आएका छिमेकीहरूलाई हेर्ने। यसमा कति सत्यता छ। पत्ता लागिहाल्छ। ती बसाईसरावहरू केही न केही नयाँ काम गर्न इच्छुक हुन्छन्। त्यसको वातावरण स्थानीय, प्रदेश र संघीय सरकारले उपलब्ध गराउनुपर्दछ। त्यसैले हाम्रो तराई प्राकृतिक उत्पादनको हिसाबले मात्र उर्वर छैन, मानवीय दिमागका हिसाबले पनि उर्वर छ। यसलाई सदुपयोग गर्नु। समृद्धि हाँसिल गर्नु। रासस



अमेरिकामा सुटिङका बलिउड अभिनेता शाहरूख खान घाइते भएका छन्। उनको नाकमा चोट लागेको छ। अमेरिकामा लस एन्जलसमा दुर्घटनामा परेपछि उनलाई तत्काल अस्पताल लगिएको थियो। लस एन्जलसमा भएको सुटिङ क्रममा उनको नाकमा चोट लागेपछि तुरुन्तै अस्पताल लगिएको थियो। चोटका कारण नाकबाट रगत बग्नु थालेपछि अस्पताल लगिएको थियो। अहिले आफ्नो घर मन्त फर्किसकेका उनी स्वास्थ्यलाभ गरिरहेका छन्। दुर्घटनापछि शाहरूखलाई नाकमा पट्टी बाँधेको देखाइएको थियो।



बुधवार, २० असार २०८० (Wednesday, July 05, 2023)

टिन स्टार इन्टरनेसनल: थाइल्याण्ड उडे आर्नभ, निभिका र सायरा



प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- थाइल्याण्डमा आयोजना हुने अन्तराष्ट्रिय सौन्दर्य प्रतियोगिता 'टिन स्टार इन्टरनेसनल २०२३' मा नेपाली बालबालिका आर्नभ श्रेष्ठ, सायरा भट्ट र निभिका दुवालले नेपालको प्रतिनिधित्व गर्ने भएका छन्। जुलाई ३ तारिखदेखि ११ तारिखसम्म आयोजना हुने उक्त प्रतियोगिताका लागि तीनै प्रतियोगिता सोमवार थाइल्याण्ड उडेका छन्।

करिब ४५ देशको सहभागीता रहने प्रतियोगितामा उनलाई इभेन्ट बेटर ग्यालेक्सीले पठाएको हो। नेपालको तर्फबाट सहभागिता जनाउने १३ वर्षीय आर्नभ श्रेष्ठ, काठमाडौं प्रयागकुञ्ज स्कूलमा कक्षा ७ मा अध्ययनरत

छन्। भविष्यमा व्यवसायी बन्ने लक्ष्य राख्ने आर्नभ इभेन्ट बेटर ग्यालेक्सीले आयोजना गरेको 'नेसकल किड्स अफ द इयर २०२२' का विजेता हुन्।

सोही प्रतियोगिताकी सहभागी ११ वर्षीय सायरा भट्ट पाठशाला नेपालमा कक्षा ६ मा अध्ययनरत छन्। भविष्यमा न्युरो सर्जन बन्ने लक्ष्य राख्ने सायरा पनि नेसकल किड्स अफ द इयर २०२२ का विजेता हुन्। त्यस्तै तेस्रो सहभागी १३ वर्षीय निभिका दुवाल लिटल वर्ल्ड इङ्लिस स्कूलमा कक्षा ८ की विद्यार्थी हुन्। भविष्यमा एनिमेटर बन्ने सोच भएकी निभिका नेसनल किड्स अफ द इयर २०२२ की फस्ट रनर अप हुन्।

नेपालका लागि सो प्रतियोगिताको नेसनल डाइरेक्टर धीरज तण्डुकार र आधिकारिक संस्था

इभेन्ट बेटर ग्यालेक्सी इन्टरटेन्मेन्ट रहेको छ। प्रतियोगितालाई इभेन्ट बेटर ग्यालेक्सीका सिडियो आफैले थाइल्याण्ड लिएर उडेका हुन्।

प्रतियोगिताका लागि प्रशिक्षण तथा अन्तराष्ट्रिय प्रतियोगिता सम्बन्धी अभिमुखीकरण तथा तयारी संचारकर्मी एवं फेसन कोरियोग्राफर रोजन शाक्यले गरेका हुन्। नेपालको प्रतिनिधित्व गर्ने सहभागिहरूको पहिर्न डिजाइन सिआईएफटीले गरेको हो। कार्यक्रममा नेपालको तर्फबाट सहभागीले नेपाली कलासंस्कृति र कल्चरल ड्रेसमा समेत प्रस्तुत गरेका छन्। थाइल्याण्डको बैंकक र पढाया शहरमा संचालन हुने टिन स्टार इन्टरनेसनल २०२३ मा फाइनल प्रतिस्पर्धा जुलाई ९ तारिखमा हुनेछ।

दोहोरी गीत प्रतिष्ठानको 'सम्मानार्थ सदस्यता'

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- राष्ट्रिय लोक तथा दोहोरी गीत प्रतिष्ठानले आठ जना लोक स्रष्टालाई 'सम्मानार्थ सदस्यता' प्रदान गरेको छ। सोमवार विजी ब्याङ्कट गंगबुमा एक कार्यक्रमकाबीच प्रतिष्ठानले सम्मान सहित सदस्यता प्रदान गरेको हो।

'सम्मानार्थ सदस्यता' प्राप्त गर्नेमा नन्द कृष्ण जोशी, प्रेमदेव गिरी, हरिदेवी कोइराला, कुमार बस्नेत, शम्भु राई, प्रेमराजा महत, कृष्ण गन्धर्व र रामप्रसाद खनाल रहेका थिए।

कार्यक्रममा प्रतिष्ठानका संस्थापक अध्यक्ष अम्बर विरही गुरुङ, पुर्व अध्यक्ष तथा संरक्षक प्रजापती पराजुली, दुर्गा रायमाझी, पुरुषोत्तम न्यौपाने, चन्द्र शर्मा, सल्लाहकार नारायण रायमाझी उज्वलजंग ठाकुरी, रामचन्द्र कोइराला, आरिस कोइराला, रमेश बाबु श्रेष्ठ, कृष्ण कडेल, राधाकृष्ण पाठक, लोक तथा दोहोरी गीत प्रतिष्ठानकी अध्यक्ष रिता थापा मगर लगायतले सम्मान 'सम्मानार्थ सदस्यता' प्रदान गरे। गायिका हरिदेवी कोइराला अवस्थिता र रामप्रसाद



खनाल अमेरिकामा रहेकोले कार्यक्रममा सहभागी हुन सकेनन्।

कार्यक्रममा सम्मानित गायक कुमार बस्नेत, शम्भु राई, प्रेमराज महत लगायतले सम्मानका लागि प्रतिष्ठानलाई धन्यवाद दिदै आफ्नै घर ठानेको प्रतिष्ठानमा औपचारिक रूपमै भिन्न पाउदा खुसी मिलेको धारणा राखे।

त्यस्तै प्रमुख अतिथि अम्बर विरही गुरुङले प्रतिष्ठानको वर्तमान कार्यसमितिले उल्लेख

रचनात्मक काम गरेको र यसरी अग्रजलाई सम्मान गर्दै प्रतिष्ठानको औफिलो परिवार बनाउन तल्लिन अध्यक्ष लगायत सिंगो कार्यसमितिलाई धन्यवाद दिए।

पुर्व अध्यक्ष एवं संरक्षक प्रजापती पराजुली, दुर्गा रायमाझी, पुरुषोत्तम न्यौपाने, चन्द्र शर्मा, नारायण रायमाझीले प्रतिष्ठान र लोक गीतसंगीतको विषयमा धारणा राखेका थिए।

गायक कृष्ण गन्धर्व र प्रेमदेव गिरीले गीत गाएर खुसी व्यक्त गरेको कार्यक्रममा सम्मानार्थ सदस्यहरूको कालजयी गीत गायक गायिका पशुपति शर्मा, रामजी खाँड, राधिका हमाल, कृष्ण रेजुले, रमेशराज भट्टराई, पूर्णकला विर्सी, धिरीष देवकोटा, जुना श्रीप, शान्ती श्री, रेशम निर्देशन लगायतले प्रस्तुत गरेका थिए।

कार्यक्रममा प्रतिष्ठानकी अध्यक्ष रिता थापा मगरले अग्रजको सम्मान हाँमीले नगरे कस्ले गर्ने भन्दै अग्रजको सम्मान बुवाआमा र भगवानको सम्मान भएको बताइन्। लोक तथा दोहोरीगीत प्रतिष्ठानका थुप्रै सदस्यहरूको उपस्थिती कार्यक्रममा रहेको थियो।

लोकस्रष्टालाई 'सम्मानार्थ सदस्यता' वितरण निर्णय प्रतिष्ठानले केही अगाडि कास्कीको मादी गाउँपालिकास्थित पर्यटकीय गाउँ टाडडिडा भएकै प्रतिष्ठानको केन्द्रीय कार्यसमितिले घुम्ती बैठकले गरेको थियो। उक्त बैठकमा प्रतिष्ठानले अग्रज संगीतकार नारायण रायमाझीको 'सांगीतिक साँभ' समेत आयोजना गर्ने निर्णय गरेको थियो। रायमाझीको सांगीतिक साँभ आगामी भदौ महिनामा आयोजना हुनेछ।

४६ वर्षपछि फर्कियो 'नाच्डेउ मैच्याङ'



काठमाडौं (प्रस)- गायक तथा संगीतकार शम्भुजित बासकोटा र गायिका देविका बन्दनाको स्वरमा रहेको चर्चित गीत 'नाच्डेउ मैच्याङ'को रिमैक भर्सन सार्वजनिक भएको छ। रिमैक भर्सनको गीतमा संगीतकार शम्भुजित बासकोटाको स्वर, शब्द र संगीत छ। उनलाई स्वरमा पाल्मु शेर्पाले साथ दिएकी छन्।

यो गीत शम्भुजितले ४६ वर्ष अघि रेडियो नेपालमा गाएका थिए। गीतमा चाँद सिंहको एरेन्ज, चन्द्र चौधरीको मिक्सिङ र मास्टरिङ छ। सोमवार परेको गुरु पूर्णिमाको अवसर पारेर सार्वजनिक गीतको भिडियोमा पल शाह र खिरीड शेर्पा फिचर्ड छन्। भिडियोको निर्माता गायिका पाल्मु नै हुन्।

'मैले यो गीत ४६ वर्षअघि सिक्नका लागि गाएको थिएँ। अहिले आएर त्यसलाई अफ नयाँ रूप दिँदै गाउन पाउँदा प्रफुल्लित छु,' राजधानीमा आयोजित भिडियो सार्वजनिक कार्यक्रममा शम्भुजितले भने। शम्भुजित नेपालको पहिलो

म्यूजिक भिडियो निर्देशकसमेत हुन्। गायिका पाल्मुले बाल्यकालदेखि नै शम्भुजितको गीत र संगीत सुनेर हुर्किएको स्मरण गर्दै अहिले यो गीतमा शम्भुजितसँग सहकार्य गर्न पाउनु आफ्ना लागि अहोभाग्य भएको बताइन्।

भिडियोका मोडल पल शाहले म्यूजिक भिडियोको कल्पना गरेका शम्भुजित बासकोटासँग यो भिडियोमा सहकार्य गर्न पाउँदा आफू हर्षविभोर भएको बताए।

मोडल खिरीड शेर्पाले आफू शेर्पा समुदायको फिल्ममा र केही गीतमा सीमित भइरहेका अहिले यो टिमसँग सहकार्य गर्न पाउँदा आफ्नो दायरा फराकिलो बनेको अनुभव सुनाइन्।

हरि हुमागाईको डीओपी र निर्देशन रहेको भिडियोमा नेपा फेस व्युटीको मेकअप, प्रविण मानन्धरको कलर, सुनिल शिवभक्तिको सम्पादन, काजिश श्रेष्ठको कोरियोग्राफी, उत्तम हुमागाईको छायांकन छ।

म्यूजिक भिडियो निर्देशकसमेत हुन्। गायिका पाल्मुले बाल्यकालदेखि नै शम्भुजितको गीत र संगीत सुनेर हुर्किएको स्मरण गर्दै अहिले यो गीतमा शम्भुजितसँग सहकार्य गर्न पाउनु आफ्ना लागि अहोभाग्य भएको बताइन्।

रंगशाला

विश्वकप छनोट

आयरल्याण्डसँगको हारपछि आठौं स्थानमा



प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- जिम्बावेमा जारी रहेको आईसिसी विश्वकप छनोट अन्तर्गत सातौं स्थानका लागि खेलमा आयरल्याण्डसँग पराजित हुँदा नेपाल आठौं स्थानमा रहेको छ। हरारेमा रहेको टाकासिगा स्पोर्ट्स क्लबमा नेपाल २ विकेटले पराजित भयो।

नेपालले दिएको २ सय ६९ रनको लक्ष्य आयरल्याण्डले ४९.२ ओभरमा ८ विकेट गुमाएर पूरा गर्‍यो। आयरल्याण्डका लागि कूर्टिस क्यामफेरे र ह्यारी टेक्टरले अर्धशतकीय ईनिङ खेले। क्यामफेरेले ५९ बलमा ५ चौका र १ छक्काको सहयोगमा ६२ रन बनाए। टेक्टरले ५६ बलमा ४ चौका र २ छक्काको सहयोगमा ६० रन बनाए। जर्ज डकरलेले ५७ बलमा ३३

साभेदारी गरे। ओडिआईमा नेपालका लागि आठौं नम्बरको लागि भएको यो सबैभन्दा ठूलो साभेदारी हो। यसअघि आठौं विकेटका लागि दीपेन्द्र ऐरी र सन्दीपले आइतबार युएईविरूद्ध ७९ रनको साभेदारी गरेका थिए। सन्दीपले ३० बलमा ३ चौका र १ छक्काको सहयोगमा ३२ रन बनाए। कप्तान रोहित पौडेलले ३५ बलमा २९ तथा भीम सार्कीले २० रन बनाए। आयरल्याण्डका लागि मार्क अर्डर, ब्यारी म्याकार्थी र क्रिग योंगले समान २/२ तथा एण्ड्रु म्याकवर्नी, कूर्टिस क्यामफेरे र गारेथ डिलेनीले समान १/१ विकेट लिए।

जितसँगै आयरल्याण्डले विश्वकप छनोट खेलको सातौं स्थान हाँसिल गरेको छ। पराजित नेपालले प्रतियोगितामा आठौं स्थान हाँसिल गरेको छ।

तथा लुर्केन टुकेरेले २२ बलमा २४ रन बनाए। नेपालका लागि करण केसीले ४ तथा किशोर महतोले २ विकेट लिए। गुलसन भ्ना र सन्दीप लामिछानेले समान १/१ विकेट लिए।

त्यसअघि टस हारेर पहिले ब्याटिङ गरेका नेपालले निर्धारित ५० ओभरमा ९ विकेट गुमाएर २ सय ६८ रन बनाएको थियो। नेपालका लागि गुलसन भ्नाले ४२ बलमा ४ चौका र ३ छक्काको सहयोगमा ४४ रन बनाए। नेपालको अर्धशतकीय ईनिङ खेले।

ओपनर अर्जुन साउदले ८४ बलमा ३ चौका र २ छक्काको सहयोगमा ४८ रन बनाए। कुशल मल्लले ३८ बलमा ५ चौका र २ छक्काको सहयोगमा ४४ रन बनाए। आठौं विकेटका सन्दीप लामिछाने र गुलशन भ्नाले ८० रनको कीर्तमान्नी

कमल र गणेशको जोडी सेमिफाइनलमा

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- पूर्वउपप्रधानमन्त्री कमल थापा र गणेश थापाको जोडी मदन स्मृति व्याडमिन्टन प्रतियोगिता-२०८० को सेमिफाइनलमा प्रवेश गरेका छन्।

ललितपुरस्थित रिभाइभ रिक्रियसन सेन्टरमा भएको प्रतियोगितामा थापा दाजुभाइले पञ्चवहादुर गुरुङ र ठाकुर गैरेको जोडीलाई २१-८, २१-१४ ले पराजित गर्दै सेमिफाइनलमा स्थान बनाएका हुन्। अब थापा दाजुभाइले फाइनल प्रवेशका लागि पूर्वमुख्यमन्त्री राजेन्द्रकुमार राई र लिलबहादुर थापाको जोडीसँग प्रतिस्पर्धा गर्ने छन्। राई र थापाको जोडीले राजकाजी महर्जन र प्रकाश रावलको जोडीलाई २१-४, १७-२१, २१-११ ले पराजित गर्दै सेमिफाइनलमा थापा दाजुभाइसँगको भेट पक्का गरेका हुन्।

जननेता मदन भण्डारीको ७२औं जयन्तीको अवसरमा नेकपा एमालेनिकट संस्था नेपाल खेलकुद महासंघको तत्वावधान तथा नेकोस राष्ट्रिय व्याडमिन्टन संघको आयोजनामा भएको प्रतियोगिताको अर्को खेलमा नवराज सिलवाल र भानुभक्त ढकालको जोडीले जीत शेरचन र प्रदिप पौडेलको जोडीलाई २१-८, २१-९ ले पराजित गर्दै सेमिफाइनलमा दिलमान



पाखिन र यज्ञराज सुनुवारको जोडीसँगको भेट पक्का गरेका हुन्। दिलमान र यज्ञको जोडीले कर्ण थापा र एलवी साँवा लिम्बूको जोडीलाई २१-१९, १४-२१, २१-१४ ले पराजित गर्दै सेमिफाइनलमा स्थान पक्का गरेका हुन्। यसअघि प्रतियोगिताको पूर्वप्रधानमन्त्री एवं नेकपा एमालेका अध्यक्ष कपी शर्मा ओली र राष्ट्रिय सभाका अध्यक्ष गणेश तिमिल्सिनाले उद्घाटन गरेका थिए। कार्यक्रममा नेपाली कांग्रेसका उपसभापति एवं कानून, न्याय तथा संसदीय मामिलामन्त्री धनराज गुरुङको उपस्थिति रहेको थियो। यस्तै अध्यक्ष ओलीले

प्रतियोगिताका रेफ्री अनुपल्ल शाक्यलाई सटल कक हस्तान्तरण गरेका थिए। महासंघले राजनीतिककर्मवीच विभिन्न समयमा हुने कटाक्ष र वैमन्यतालाई खेलकुदको माध्यमले एकै थलोमा ल्याई भाइचारा कायम गर्ने उद्देश्यले प्रतियोगिता आयोजना गरिएको राष्ट्रिय व्याडमिन्टन संघका अध्यक्ष वीरेन्द्र श्रेष्ठले बताए।

प्रतियोगितामा संविधानसभा सदस्य, भूपू तथा वर्तमान राष्ट्रिय सभा, प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभा सदस्य एवं मन्त्रीहरू गरी ६४ जोडीको सहभागिता रहेको थियो।

गण्डकीमा प्रदेशस्तरीय तीन दिने तेक्वान्दो प्रशिक्षक प्रशिक्षण

गण्डकी (प्रस)- प्रदेश खेलकुद परिषद् गण्डकीद्वारा आयोजित एवं नेपाल तेक्वान्दो संघ गण्डकीको व्यवस्थापनमा तीन दिने गण्डकी प्रदेशस्तरीय तेक्वान्दो प्रशिक्षक प्रशिक्षण सम्पन्न भएको छ। कोरियन प्रशिक्षक योङडल कोनको प्रशिक्षणमा सञ्चालित तालिममा गण्डकी प्रदेशअन्तर्गत सातवटा जिल्लाका ४३ जना प्रशिक्षक सहभागी थिए। प्रशिक्षणको समापन कार्यक्रममा प्रदेश खेलकुद परिषद्का सदस्यसचिव श्रीधर शर्माले

खेलकुदका प्रतियोगितालाई वृद्धि गरी अतिसूक्ष्म तवरबाट हरेक क्षेत्रमा फैलाउने उद्देश्य राखिएको बताए। परिषद्ले जुनियर प्रतियोगिता सञ्चालनार्थ ७५ लाख रूपैयाँ बराबरको बजेट विनियोजन गरेको बताउँदै उनले यस क्षेत्रमा खेलकुदका गतिविधिलाई अर्को तीव्र प्रतिस्पर्धी बनाएर लैजाने बताए। नेपाल तेक्वान्दो संघ गण्डकीका अध्यक्ष जगनबहादुर गुरुङले प्रशिक्षणमा प्राप्त ज्ञानलाई

व्यवहारिकरूपमा उतार्न सक्नुपर्नेमा जोड दिए। तालिमका सहभागी प्रशिक्षकलाई सदस्यसचिव शर्मा, कार्यकारी सदस्य ऋषिराम गौतम, नेपाल तेक्वान्दो संघ गण्डकीका अध्यक्ष जगनबहादुर गुरुङ, महासचिव रमेश पौडेललगायतले प्रमाणपत्र वितरण गरेका थिए। तेक्वान्दो खेललाई थप व्यवस्थित एवं प्रतिस्पर्धी बनाउन प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम उपयोगी बन्ने विश्वास लिइएको छ।

छापावाला सुन / तेजाबी सुन / चाँदी	प्रति तोला -	प्रति तोला -	प्रति तोला -
	११०४००	१०९८५०	१३७५



भक्तपुर नगरपालिका-४ तालाकमा माटोको कप बनाउन सिक्दै आन्तरिक पर्यटक। माटोको भाँडा बनाउन सिकाएवापत पर्यटकले १५० रुपैयाँ तिर्नुपर्छ।
तस्वीर: लक्ष्मी गार्ह/रासल

वित्त नीतिसँग समन्वय हुने मौद्रिक नीति ल्याउन सुभाब

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ का लागि सरकारले ल्याएको वित्त नीतिसँग समन्वय हुने गरी मौद्रिक नीति ल्याउन नेपाल राष्ट्र बैंकलाई विज्ञहरूले सुभाब दिएका छन्। अमेरिकी अन्तर्राष्ट्रिय विकास नियोग (युएसएआइडी)ले आयोजना गरेको मौद्रिक नीति सम्मेलन, २०२३ मा विज्ञ तथा निजी क्षेत्रका सरोकारवालाको वित्त नीतिसँग समन्वय हुने तथा अर्थतन्त्रका विद्यमान समस्या समाधान गर्ने गरी मौद्रिक नीति ल्याउनुपर्नेमा जोड दिए।

व्याजदर घटाएर लगानीमैत्री वातावरण बनाउन, प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र र साना तथा मझौला उद्यमलाई सहज कर्जा प्रवाह गर्न, पुनरकर्जा र कर्जाको पुनर्तालिकरणको व्यवस्था गर्नुपर्ने उनीहरूको भनाइ छ। पूर्वअर्थमन्त्री डा युवराज खतिवडाले अहिलेको समयमा मध्यमार्गी मौद्रिक नीति आवश्यक रहेको धारणा राखे। 'आगामी आर्थिक वर्षको मौद्रिक नीति धेरै कसिलो वा धेरै खुकुलो नभई निश्चित उद्देश्यमूलक ढङ्गले आउन जरुरी छ। व्याजदर, चालु पुँजी ऋण (वर्किङ क्यापिटल), पुनरकर्जा, मार्जिन कर्जा र टूला ऋणीको कर्जामा देखिएको चुनौती व्यवस्थापनलाई मौद्रिक नीतिले सम्बोधन गर्नुपर्छ,' पूर्वअर्थमन्त्री डा खतिवडाले भने।

नेपालले लिएको उच्च राजस्व लक्ष्यसहितको वित्त नीति आफैमा विस्तारित (एक्सप्लानेटरी) रहेकाले त्यसलाई सन्तुलित बनाउन मध्यमार्गी मौद्रिक नीति आवश्यक रहेको डा खतिवडाको बुझाइ छ। नेपाल राष्ट्र बैंकले कर्जाको आकार बढाउनेभन्दा पनि गुणस्तर बढाउने खालको मौद्रिक नीति ल्याउनुपर्नेमा उनले जोड दिए।

'कर्जा प्रवाह कति प्रतिशतले बढ्दोभन्दा पनि कर्जा कहाँ प्रवाह भयो भन्ने महत्वपूर्ण कुरा हो। उत्पादनमूलक क्षेत्र र साना तथा मझौला उद्योगमा कर्जा विस्तारमा जोड दिनुपर्छ,' उनले

भने, 'वर्किङ क्यापिटल र ओभरड्राफ्टका नाममा भएका कर्जा प्रवाह घरजग्गामा गएको देखिन्छ। बाँगेनिङ गर्न सक्नेले सस्तोदरमा कर्जा पाइरहेको अवस्था छ।' कर्जा विस्तारको प्रभाव व्याजदरमा पर्ने तथा बैंक तथा वित्तीय संस्थाले महङ्गो व्याजदरमा निक्षेप उठाएर सस्तो व्याजदरमा कर्जा प्रवाह गर्न नसकेको उनको भनाइ छ। 'दोहोरो अंकको व्याजदरमा निक्षेप लिएका बैंक तथा वित्तीय संस्थाले अर्भै एकवर्ष कर्जाको व्याजदर एकल अंकमा भर्न सक्दैनन्' उनले भने, 'निक्षेपमा ६/७ प्रतिशत व्याज दिँदा मात्र कर्जाको व्याजदर ९/१० प्रतिशतमा आउनसक्छ।' उनले निक्षेपको व्याजदर कम हुँदा तरलता अभावको समस्या फेरि देखिन सक्ने बताए।

आवश्यकताभन्दा बढी संख्यामा रहेका घाटाउन मौद्रिक नीतिमा पुँजी वृद्धि गरी 'ख' वर्गका बैंक बनाउनु सुभाब दिए। उनले यस क्षेत्रमा राष्ट्र बैंकले आफ्नो नियामकीय भूमिका बढाउनुपर्नेमा जोड दिए। उनले राष्ट्र बैंकले प्रदेश कार्यालयमार्फत नियमन सुपरीपेक्षणा काम बढाउनुपर्ने बताए। त्यस्तै, सहकारी संस्थाको नियमन गर्नसकेको अवस्थामा राष्ट्र बैंक नरहेको पनि उनको भनाइ छ।

डा खतिवडाले विदेशी मुद्रा सञ्चित व्यवस्थापनका लागि पनि राष्ट्र बैंकले भुक्तानी कस्ने नीति लिन नहुने सुभाब दिए। यसले व्यवसाय गर्न वातावरणलाई समस्या पर्ने हो कि भन्ने देखिएको उनले बताए। नेपाल बैंकर्स संघका उपाध्यक्ष सन्तोष कोइरालाले खराब कर्जा व्यवस्थापन कोष स्थापनाका लागि मौद्रिक नीतिमा व्यवस्था गर्न माग गरे। 'पछिल्लो समय खराब कर्जा निकै बढ्दै गएको छ। यो समस्या समाधानका लागि सम्बन्धित निकायको सहकार्यमा खराब कर्जा व्यवस्थापन कोष स्थापना होस भन्ने हाम्रो मुख्य सुझाव हो,' उनले भने। चालु आवको वजेटमा राखिएको 'ग्रीन

बण्ड'सम्बन्धी व्यवस्था कार्यान्वयनका लागि थप कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्ने, रिस्क प्रिमियम थप पाउनुपर्ने, ऋणपत्रलाई धितोपत्रको द्रोषो बजारमा कारोबार गर्न सकिने व्यवस्था गरिनुपर्ने, 'काउन्टर साइडकलड बफर' लागू हुने समयसीमा एक वर्ष थपिनु पर्ने लगायतका सुझाव उनले दिए। त्यस्तै, हाल सानो रकममा छरिएर खर्च भइरहेको संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व (सिएसआर)लाई थप व्यवस्थित बनाउनुपर्ने र राष्ट्रिय परिचयपत्र प्रोजेक्टमा बैंक तथा वित्तीय संस्थालाई पनि जोडेर एकीकृत केवाईसी (सेन्ट्रल केवाईसी) को प्रावधान लागू गरिनुपर्ने बैंकर्स संघले सुझाव दिएको छ।

नेपाल उद्योग परिसंघका अध्यक्ष राजेशकुमार अग्रवालले निजी क्षेत्रको कर्जा विस्तारमा जोड दिनेगरी मौद्रिक नीति ल्याउन सुझाव दिए। 'सरकारले आगामी आर्थिक वर्षका लागि लिएको ६ प्रतिशतको आर्थिक वृद्धिदरको लक्ष्य हासिल गर्नका लागि निजी क्षेत्रमा कर्जा विस्तारमा जोड दिन आवश्यक छ,' उनले भने, 'अहिलेको समग्र अर्थतन्त्र समस्यामा हुँदा क्रयशक्ति घटेको, उद्योग कारोबार उठ्न नसकेको, उद्योगधन्दा न्यून क्षमतामा चलेको तथा केही बन्द हुने अवस्थामा पुगेको लगायतका समस्या समाधान गर्नेगरी मौद्रिक नीति आउनुपर्छ।' समग्र अर्थतन्त्र नै समस्यामा पर्दा औद्योगिक वातावरण बन्न नसकेको उनको बुझाइ छ।

नियत व्यवसायी महासंघका अध्यक्ष शंकरप्रसाद पाण्डेले नीतिगत स्थिरता हुनपर्नेमा जोड दिए। वस्तु निर्यात गर्ने धेरैजसो उद्योग साना र मझौला आकारका रहेकाले त्यस्ता उद्योगलाई प्रभाव गर्ने कर्जामा एकल अंकको व्याजदर कायम गर्न सक्नुपर्ने बताए। चालु पुँजी कर्जा मार्गदर्शनमा संशोधन आवश्यक रहेको पनि उनको भनाइ छ। वस्तु निर्यातमा पाउने अनुदान टूला उद्योगले लिने गरेको र सानाले पाउन नसकेकाले त्यस्तो अनुदान वितरणलाई समान पहुँचयोग्य बनाउनु पर्ने उनको माग छ।

नेप्सेमा दोहोरो अंकको वृद्धि

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- यस साताको सुरुआती दुई दिन ओरालो लागेको नेपाल स्टक एक्सचेन्ज (नेप्से) परिसूचकमा मंगलबार दोहोरो अंकले बढेको छ। मंगलबारको कारोबारमा नेप्से परिसूचक १२ दशमलव ७३ अंकले बढेर दुई हजार ८८ दशमलव ७० अंकमा कायम भएको हो। विभिन्न दुई सय ८२ कम्पनीका ६४ लाख ५० हजार नौ सय ३४ किता सेयर ४६ हजार सात सय ३१ पटक खरिदविक्री हुँदा रू दुई अर्ब ५७ करोड ६१ लाख ४० हजार एक सय २८ बराबरको कारोबार भएको छ। नेप्से परिसूचकसँगै सबै समूहको उपसूचक पनि हरियो देखिएको छ। सबैभन्दा धेरै होटल तथा पर्यटन समूह एक सय ३३ दशमलव ३४



र निर्जीवन बीमा समूह ७८ दशमलव ०७ अंकले बढेको छ। बैंकिङ समूह एक दशमलव ०७, विकास बैंक ३१ दशमलव ०५, वित्त ३५ दशमलव ३४, जलविद्युत् तीन दशमलव १६, लगानी शून्य दशमलव ९९ र जीवन बीमा ३० दशमलव ५० अंकले बढेको छ। त्यसैगरी, उत्पादन तथा प्रशोधन ४०

दशमलव ०८, लघुवित्त ३० दशमलव २१, म्युचुअल फन्ड शून्य दशमलव ०२, व्यापार १५ दशमलव ८१ र अन्य समूह १५ दशमलव ८१ अंकले बढेको छ। सिटी होटल लिमिटेडको सेयर मूल्यमा नौ दशमलव ९८ प्रतिशतले बढेको छ भने विपिडब्लु लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेडको सेयर मूल्यमा आज नकारात्मक सर्किट लागेको छ। कारोबार रकमका आधारमा सबैभन्दा धेरै नागरिक लगानी कोषको रू १२ करोड १७ लाख आठ सय ३० बराबरको सेयर खरिदविक्री भएको छ। त्यस्तै कारोबार भएका सेयर सफुका आधारमा सबैभन्दा धेरै हिमालयन लाइफ इन्स्योरेन्स लिमिटेडको दुई लाख १४ हजार पाँच सय ८३ किता सेयर किनबेच भएको छ।

ब्यास गुफालाई नेपाल एसबिआई बैंकको सहयोग



प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- नेपाल एसबिआई बैंकको दमौली शाखाले ब्यास नगरपालिका वडा नं. ०३ स्थित ब्यास गुफा परिसरमा निर्माणाधीन सन्त भवन तथा अन्य निर्माण कार्यको लागि आर्थिक सहयोग गरेको छ। बैंकले उक्त सहयोग वेदानुयायी प्रतिष्ठान नेपाल, केन्द्रीय कार्यालय ब्यास गुफा तनहुँ मार्फत एक कार्यक्रम गरी चेक हस्तान्तरण गरेको हो। आफ्नो संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत बैंकका गण्डकी प्रदेश प्रमुख सुशील चन्द्र महतले उक्त रकम वेदानुयायी प्रतिष्ठान नेपालका मुल संरक्षक दामोदर

दामोदर बाबालाई हस्तान्तरण गरेको बैंकका शाखा प्रबन्धक दिवाकर भट्टले जानकारी दिए। नेपाल एसबिआई बैंक लिमिटेड दमौली शाखाका प्रबन्धक दिवाकर भट्टका अनुशार बैंकले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत हरेक वर्ष विभिन्न सामाजिक क्षेत्रमा सहयोग गर्दै आएको र यसका साथै वित्तीय साक्षरता सम्बन्धी कार्यक्रम पनि गर्दै आएको छ। सहयोग स्वरूप प्राप्त रकमलाई ब्यास गुफामा निर्माणाधीन सन्त भवन तथा अन्य निर्माण कार्यमा प्रयोग गरिने वेदानुयायी प्रतिष्ठान नेपालका मुल संरक्षक दामोदर बाबाले बताए।

पाँच खर्ब राजस्व उठाउने चुनौती

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- चालु आर्थिक वर्षमा राजस्व संकलनको लक्ष्य रू १४ खर्ब तीन अर्ब १४ करोड राखिएकोमा असार १८ गतेसम्म रू आठ खर्ब ९९ अर्ब पुगेको छ। अर्थ मन्त्रालयका अनुसार यो राजस्व संकलन लक्ष्यको करिब ६४ प्रतिशत हो। चालु आवको लक्ष्यअनुसार राजस्व संकलन गर्न अब बाँकी अवधिमा करिब रू पाँच खर्ब उठाउनुपर्ने हुन्छ। आयात घटेकाले कारण भन्सारबाट हुने राजस्व संकलनमा कमी आएको र कसिलो मौद्रिक नीति र निजी क्षेत्रमा लगानी कमजोर हुँदा पूर्वाधार निर्माणमा पनि यस अवधिमा अपेक्षित सफलता हासिल हुन कठिनाई परेको मन्त्रालयको भनाइ छ। सो अवधिमा आयात घटेको, रेभिड्यान्स र पर्यटक आगमनमा सुधार भएकाले व्यापार घाटा कम भएको मन्त्रालयको भनाइ छ। भन्सारतर्फ राजस्व असुली लक्ष्य रू छ खर्ब नौ अर्ब ५४ करोड लक्ष्य रहेकामा जेट मसान्तसम्ममा रू तीन खर्ब ४८ अर्ब १८ करोड मात्र उठेको छ। यो लक्ष्यको ६१ दशमलव २९ प्रतिशत मात्र हो। आन्तरिक राजस्व विभागतर्फ रू पाँच खर्ब २४ अर्ब ३४ करोडको राजस्व संकलन लक्ष्य निर्धारण गरिएकामा उक्त अवधिसम्म रू चार खर्ब १० अर्ब ८२ करोड मात्र उठेको छ। यो लक्ष्यको ७० दशमलव १५ प्रतिशत हो। आन्तरिक उत्पादन र व्यापार घट्टन गई



आन्तरिक राजस्व अपेक्षित बढन नसकेको मन्त्रालयको भनाइ छ। गैर कर संकलनतर्फ भने अघिल्लो वर्षको तुलनामा ११ दशमलव ८८ प्रतिशत वढी अर्थात् रू ७७ अर्ब ७५ करोड राजस्व संकलन भएको छ। यसअवधिमा सीया सरकारको खर्च भने रू १२ खर्ब ५४ अर्ब भएको छ। मन्त्रालयका अनुसार चालुतर्फ रू नौ खर्ब २९ करोड, पुँजीगततर्फ रू एक खर्ब ६८ अर्ब, वित्तीय व्यवस्थापतर्फ रू एक खर्ब ५५ अर्ब खर्च भएको छ। चालु आर्थिक वर्षको खर्च व्यहोर्ने स्रोतमा राजस्वतर्फ रू १२ खर्ब ४० अर्ब तथा अनुदान प्राप्त रू ५५ अर्ब, वैदेशिक ऋण रू दुई खर्ब ४२ अर्ब र आन्तरिक ऋण रू दुई खर्ब ५६ अर्ब छ। चालु आर्थिक वर्षको

वजेट रू १७ खर्ब ९३ अर्ब रहेकामा चालुतर्फ रू ११ खर्ब ८३ अर्ब पुँजीगततर्फ रू तीन खर्ब ८० अर्ब र वित्तीय व्यवस्थापनतर्फ रू दुई खर्ब ३० अर्ब छ। समितिको बैठकमा बैंक तथा वित्तीय संस्थामा हाल निक्षेप रू ५४ खर्ब ५३ अर्ब ४४ करोड संकलन भएको जानकारी दिइयो। चालु खर्चभित्र प्रदेश र स्थानीय तहलाई हस्तान्तरण हुने रू चार खर्ब २९ अर्ब छ। आगामी आर्थिक वर्षका लागि विनियोजन वजेट अधिकतम सदुपयोग गर्न राज्य संयन्त्र र अन्य सरोकार निकायबीच क्रियाशील, सक्रियता र समर्पण भएमा लक्ष्य हासिल गर्न सकिने जनाउँदै अर्थमन्त्री डा प्रकाशरण महतले सरकार वजेट कार्यान्वयनमा गम्भीर

भएर लाने भएकाले सहयोग र समन्वयनका लागि समितिसँग आग्रह गरे। उनले भने, 'स्थानीयवासीलाई रोजगारी दिने नाममा नचाहिने ठाउँमा पनि सडक पुऱ्याउने होडवाजीलाई रोक्नुपर्छ, आवश्यकताका आधारमा वजेट सदुपयोग हुने ढङ्गले खर्च गर्ने परिपाटी विकास गर्न आवश्यक।' चालु खर्चको वृद्धि राजस्व असुलीको दरभन्दा बढी रहेको तथा बर्सेनि १० खर्बभन्दाबढी अनिवार्य दायित्वमा खर्च हुने गरेकाले आन्तरिक स्रोतले धान्नसमेत धौधौ परेको मन्त्रालयका राजस्व सचिव डा रामप्रसाद घिमिरेले बताए।

चालु आर्थिक वर्षमा आन्तरिक ऋणको साँवा तथा व्याजमा भुक्तानीमा रू ४३ अर्ब, रासायनिक मल खरिदमा रू सात अर्ब, कर्मचारी, शिक्षक र सुरक्षाकर्मीको वृद्धि भएको तलबभत्तामा ३० अर्ब र सामाजिक भत्तामा रू ६ अर्ब थप वजेट व्यवस्था गर्नुपरेको थियो। चालु खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्न र पुँजीगत खर्चलाई पुनःप्राथमिककरण गरी वजेट कार्यान्वयन गरिएको तथा केही खर्च शीर्षकमा वजेट रोक्का र केही खर्च शीर्षकको वजेट कटौती गरी कार्यान्वयन गरिएको जानकारी अर्थमन्त्रालयको भनाइ छ। सुरक्षाकर्मीको रासन र कैदीबन्दीको सिदाका लागि रू दुई अर्ब थप स्रोत व्यवस्थापन गर्नेपर्ने अवस्था छ। स्रोतमा परेको दबावका कारण स्रोत सहमतिलाई कडाइ गरिएको छ।

घट्यो हवाई भाडा

काठमाडौं (प्रस) - नेपाल आयल निगमले हवाई इन्धनको मूल्य घटाएसँगै नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणले आन्तरिक उडानमा हवाई भाडा घटाएको छ। असार २० गते आज (बुधवार)देखि लागू हुने गरी आन्तरिक उडानमा न्यूनतम ६० रुपैयाँदेखि अधिकतम ५० रुपैयाँसम्म हवाई भाडा घटेको छ। प्राधिकरणका अनुसार नेपालको अहिलेको लामो रुट (१००.९ मिनेट) विराटनगर-नेपालगञ्जका लागि प्रतिटिकट ५० रुपैयाँ इन्धनको मूल्य कम भएको छ।

काठमाडौँबाट लामो रुट (८९.०९ मिनेट) धनगढीका लागि ६१५ रुपैयाँ भाडा कम भएको छ। प्राधिकरणको नयाँ सूची अनुसार काठमाडौँबाट माउन्टेन फ्लाइट ४८५, भद्रपुर ४२०, विराटनगर ३३५, जनकपुर १८०, भरतपुर १५०, पोखरा २२५, भैरहवा २८५, नेपालगञ्ज ४५५, तुम्लिङटार २६० र सिमराका लागि १२५ रुपैयाँ भाडा कम भएको छ। नेपाल आयल निगमले सोमबार हवाई इन्धनको मूल्यमा प्रति लिटर १४ रुपैयाँ कटौती गरेको थियो। १५० रुपैयाँ प्रति लिटर रहेको हवाई इन्धनको मूल्य अहिले १३६ रुपैयाँ प्रति लिटर कायम भएको छ।

अब मात्र एक क्लिकमा...
www.prabhahabonline.com

www.facebook.com/PrabhabOnline

प्रभाव दैनिक